

Daan a Tulag

Pangiwanwan iti Panagadal ti Kameng ti Klase

Pakauna

Kangrunaan nga ipamaysa daytoy a kurso dagiti pannursuro iti Daan a Tulag. Sakupenna pay dagiti libro da Moises ken Abraham, a paset ti Perlas a Kapatgan. Sangkamaysa a mangted kadaytoy dagitoy a libro iti pakasaritaan maipapan iti pannakilangen ti Dios kadagiti tao manipud iti panawen ti Konseho iti Langit iti sumagmamano a ginasut a tawen sakbay ti pannakayanak ti Mangisalakan. Mangted dagitoy kadagiti nabileg a pagwadan ti pamma-ti ken panagtungpal. Ipakita pay dagitoy dagiti pagbanagan ti panaglipat, panagsukir, ken panangsuppiat iti Dios. Ipaneknek dagiti padto kadagitoy a libro maipapan iti pannakayanak, pan-nubbot, maikadua a yaay, ken panagtu-ray iti milenio ti Mangisalakan.

Balabalaen daytoy a pangiwawan iti panagadal iti tunggal naituding a basaen iti tunggal lawas, mangted kadagiti saludsod a mangted kadagiti nalawag a pannakaawat maipapan no kasano a maipakat dagiti pannursuro iti biag ti tao, ken mangisingasing kadagiti pagibasaran iti nasantuan a kasuratan tapno mangpadur-as iti pannakaawat ken pannakaammoyo. (Mangted pay ti Pangiwawan iti Nasantuan a Kasuratan iti Libro ni Mormon iti adu a makatulong a nala-

wag a pannakaawat.) Nairanta ti pangiwawan iti panagadal para kadagiti sumaganad a pakaaramatan.

a. *Bukod a panagadal iti nasantuan a kasuratan.* Dagiti mayaramat a saludsod a nairaman ti tunggal naituding a basaen ket makatulong kadakayo a mangkita no kasano a dagiti pan-nursuro dagiti propeta iti Daan a Tulag ket makatulong kadakayo nga umasideg nga ad-adda ken ni Cristo.

b. *Sangakaamaan a panagadal iti nasantuan a kasuratan.* Napateg a ramit daytoy a pangiwawan iti panagadal para kadagiti adalen iti sardam ti kaamaan iti pagtaengan ken para iti dadduma pay a panaglilinnawag iti kaamaan.

c. *Panagsagana para iti paglilinnawagan iti klase.* Bayat ti panagadalyo kadagiti naituding a basaen ken panangibilangyo kadagiti mayaramat a saludsod, maisaganakayonto a nasaysayaat a mangaramid iti napat-pateg a pannakipaset iti klaseyo iti Doktrina ti Ebanghelio.

Tarabayen ti Espiritu iti panagadalyo, kabaelanyonto nga ipaneknek a kadua ni Job, “Ammok a ti Mannubbotko sibibiag, ket iti kamaudianan isu agtak-derto iti rabaw ti daga” (Job 19:25).

“Daytoy ti Aramidko ken Gloriak”

Moises 1

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

a. Moises 1:1–11. Nakita ni Moises ti Dios ket nakisarita kenkuana iti rupanrupa. Naammuan ni Moises

nga isu ti anak ti Dios a kaasping ti Bugbugtong nga Anak ti Ama.

b. Moises 1:12–23. Sinango ni Satanas ni Moises; pinapanaw ni Moises daytoy.

c. Moises 1:24–39. Nagpakita manen ti Dios ket insurona ti maipapan ti aramid ken gloriana.

- Ania ti nasursuro ni Moises maipapan iti Dios manipud kadagiti padas a nailadawan iti Moises 1:1–7? Ania ti nasursuro ni Moises maipapan iti bagina? Ania ti kaipapanan daytoy iti biagyo a maammuan nga annaknatayo ti Dios, naparsua a kaasping ti Anakna?
- Kasano nga immawat ni Moises iti pigsang nga agkedked kadagiti pannulisog ni Satanas? (Kitaen ti Moises 1:18, 20–21.) Kasano a napapanaw ni Moises ni Satanas? Kasano a mapap-

pigsanatayo ti kararag tapno mapagkedkedantayo ti sulisog? Ania pay ti maaramidntayo tapno magun-od daytoy a pigsang?

- Nupay pinarsua ti Dios dagiti lubong ken tattao a ditayo mabilang, impanamnamana ken ni Moises nga ammona amin dagitoy (Moises 1:35). Kasano a mariknayo nga am-ammodakayo a saggaysa ti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo ken ay-ayatendakayo?
- Apay a napateg a maammuantayo no ania ti aramid ken gloria ti Dios? Ania ti sumagmamano a nalawag a wagas a pakatulongantayo kenkuana iti daytoy naindaklan nga aramid?

“Napilikan Sakbay pay ti Pannakaipasngaymo”

Abraham 3; Moises 4:1–4

2

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Abraham 3:11–12, 22–23; Doktrina ken Katulagan 138:53–57. Nakisao ni Abraham iti Apo iti rupanrupa ket naammuanna nga iti biag sakbay daytoy a biag adu a “natakngeng ken naindaklan” nga espiritu ti napilin idi unana pay laeng kadagiti misionda itoy a biag (Abraham 3:11–12, 22–23). Nasursuro ni Presidente Joseph F. Smith ti ad-adu pay maipapan kadagiti “natakngeng ken naindaklan” iti parmata maipapan iti isasarungkar ti Mangisalahan iti lubong dagiti espiritu sakbay ti Panagungarna (DkK 138:53–57).
- b. Abraham 3:24–28; Moises 4:1–4. Naipakita kada Abraham ken Moises iti parmata a ni Jesucristo ket napili iti Konseho iti Langit tapno agbalin a Mangisalakantayo ken pinilitayo ti sumurot kenkuana. Naipakita pay

a napapanaw iti langit ni Lucifer (Satanas) ken dagiti espiritu a simmurot kenkuana.

- Asino ti nakita ni Presidente Joseph F. Smith iti parmata iti lubong dagiti espiritu? (Kitaen ti DkK 138:53.) Ania ti napili idin nga aramiden dagitoy a tattao? (Kitaen ti DkK 138:55–56.)
- Kas pangnayon iti pannakapili idin dagiti propeta kadagiti akemda, piniilin ti Dios ti adu a “sabsabali pay a napili nga espiritu” a tumulong a mangbangon iti pagarianna iti nadumaduma a wagas. Ania koma ti pannakapiliyo idin nga aramiden? (Kitaen ti DkK 138:56.)
- Asino dagiti dua nga espiritu iti Konseho iti Langit a nangidiaya nga agbalin a Mangisalakantayo? (Kitaen ti Abraham 3:27; Moises 4:1–2.) Kasano a naggidiat dagiti diayada?

Apay a pinili ti Nailangitan nga Ama ni Jesucristo tapno agbalin a Mannubbottayo? (Kitaen ti Moises 4:2-3.)

Mainayon a basaen: Isaias 14:12-15; Apocalipsis 12:7-9; Alma 13:3-5; Doktrina ken Katulagan 29:36-39; ken ti nabati pay nga Abraham 3 ken Doktrina ken Katulagan 138.

Ti Panagparsua

Moises 1:27-42; 2-3

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Moises 1:27-42. Nakaawat ni Moises iti parmata maipapan kadagiti pinarsua ti Dios ken nabilin a mangisurat iti pakaammo maipapan iti pannakaparsua ti daga.
- b. Moises 2:1-25; 3:1-14. Nasursuro ni Moises a ti Dios ti Nangparsua ti amin a bambanag.
- c. Moises 2:26-31; 3:7, 15-25. Nasursuro ni Moises a naparsua dagiti lallaki ken babbai a kalanglanga ti Dios.

- Ania ti impalgak ti Dios maipapan iti panggep ti Panagparsua? (Kitaen ti Moises 1:39; Abraham 3:24-25; kitaen met ti 1 Nephi 17:36.)
- Ania kadagiti pinarsua ti Dios ti kapintasan kadakayo? Kasano a mairanudtayo babaen ti panangkita a nasaysayaat iti kinangayed ti panagparsua iti inaldaw?
- Kasano nga “agpaneknek” dagiti pinarsua maipapan iti Dios? (Kitaen ti Moises 6:63; Alma 30:44.)

Mainayon a basaen: Abraham 4-5; Genesis 1-2.

3

“Gapu iti Panaglabsingko Nalukatan dagiti Matak”

Moises 4; 5:1-15; 6:48-62

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Moises 4; 5:10-11; 6:48-49, 55-56. Immay ni Satanas iti Minuyongan ti Eden ket kinalikagumanna nga allilawen ni Eva. Nakiranud da Eva ken Adan iti bunga ti kayo ti pannakammo ti naimbag ken dakes (4:5-12). Gapu ta natnagdan, napanaw da Adan ken Eva iti minuyongan (4:13-31). Nagrag-o idi agangay da Adan ken Eva kadagiti bendision ti Pannakatnag (5:10-11). Isuro ni Enoc maipapan ti bunga ti Pannakatnag (6:48-49, 55-56).

- b. Moises 5:14-15; 6:50-54, 57-62. Gapu iti Pannubbot ni Jesucristo, maisalakan dagiti tao manipud iti naindagaan nga ipapatay babaen ti Panagungar ken mabalina a maisalakan manipud iti naespirituan nga ipapatay babaen ti pammati, panagbabawi, panagbuniag, ti sagut ti Espiritu Santo, ken panagtungpal kadagiti bilin.
- c. Moises 5:1-9, 12. Nangrugi a nagbiag kas tao da Adan ken Eva. Sinuruanda dagiti annakda maipapan iti kinapudno ti ebanghelio (5:1-4, 12). Indaton ni Adan dagiti

4

- sakripisio a kaasping iti sakripisio ti Bugbugtong (5:5–9).
- Ania dagiti bunga ti Pannakatnag para kada Adan ken Eva—ken para kadatayo? (Kitaen ti Moises 4:22–29; 5:10–11; 6:48–49, 55–56; 2 Nephi 2:22–23; 9:6; Genesis 3:16–23.)
 - No isuro dagiti propeta ti maipapan iti Pannakatnag da Adan ken Eva, masansan nga isuroda pay ti maipapan iti Pannubbot ni Jesucristo (Moises 5:10–15; 6:48–62; 2 Nephi 9:6–10). Apay a nasken nga isuro ti Pannubbot a buyogan ti Pannakatnag?
 - Ania ti panggep dagiti sakripisio nga indaton ni Adan? (Kitaen ti Moises 5:7–9.) Ania dagiti maipada a palagip a naited kadatayo?

Mainayon a basaen: Genesis 2–3; 1 Taga-Corinto 15:20–22; 2 Nephi 2:5–30; 9:3–10; Helaman 14:15–18; Doktrina ken Katulagan 19:15–19; 29:34–44; Pagannurotan ti Pammati 1:2; ‘“Pannakatnag da Adan ken Eva,” iti Pangiwawan iti Nasantuan a Kasuratan.’

“No Agaramidka iti Nasayaat, Maawatkanto”

Moises 5–7

5

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- Moises 5:16–41. Inayat ni Cain ni Satanas nga ad-adda ngem iti Dios ket tinungpalna ti bilin ni Satanas nga agidaton iti Apo (5:16–19). Saan nga inawat ti Apo ti daton ni Cain ket binilinna nga agbabawi ni Cain (5:20–25). Nakitulag ni Cain ken ni Satanas ket pinatayna ni Abel (5:26–33). Inlunod ti Apo ni Cain, ket napapanaw ni Cain manipud iti imatang ti Apo (5:34–41).
 - Moises 6:26–63. Ni Enoc, ti maikapat nga apoko iti tumeng ni Adan, ket inawagan ti Apo tapno ikasabana ti panagbabawi (6:26–36). Tinungpal ni Enoc ti bilin ti Apo (6:37–63).
 - Moises 7:13, 17–21, 23–47, 68–69. Napigsa unay ti pammati ni Enoc gapu ta nagkusukos dagiti bantay, nagbaliw ti turong dagiti agus ti karayan, ken nagbuteng amin dagiti pagilian (7:13, 17). Nagladingit ti Apo ken ni Enoc gapu iti kinadangkeng dagiti tao iti daga (7:23–47). Sangsangkamaysa iti panunot ken puso iti Apo dagiti tattao iti siudad ti Enoc, ket naipan ti sibubukel a siudad iti langit (7:18–21, 68–69).
- Kasano ti isusungbat ni Cain idi saludsoden ti Apo no sadino ti yan ni Abel? (Kitaen ti Moises 5:34.) Ania ti kayatna a sawen ti agbalin nga agay-aywan iti kabsattayo? (Kitaen ti 1 Juan 3:11, 17–18.)
 - Apay nga inawagan ti Apo ni Enoc ken dagiti taona iti Zion? (Kitaen ti Moises 7:18.) Ania ti kayat a sawen ti “agkaykaysa iti puso ken panunot”? Ania ti maaramidtayo tapno agbalintayo a maymaysa iti puso ken panunot iti Apo? iti kaamaantayo? iti Simbaan?
- Mainayon a basaen: Moises 5:42–55; 6:10–23; 7:14–16, 59–64; 2 Nephi 2:25–27; Genesis 4:1–16.

“Ni Noe. . .Nangisagana iti Maysa a Daong a Pangisalakanan iti Balayna”

6

Moises 8:19–30; Genesis 6–9; 11:1–9

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Moises 8:19–30; Genesis 6:5–22; 7:1–10. Inkasaba ni Noe ti ebanghelio, ngem saan a dimngeg dagiti tao (Moises 8:19–25). Gapu iti kinadangkakes dagiti tao, impakdaar ti Apo a dadaelenna ti amin a lasag manipud iti daga (Moises 8:26–30; Genesis 6:5–13). Binilin ti Apo ni Noe a mangbangon iti daong ket iluganna ti kaamaanna ken dua iti tunggal nabiag a banag iti daytoy (Genesis 6:14–22; 7:1–10).
- b. Genesis 7:11–24; 8; 9:8–17. Nagtudo iti uneg ti 40 nga aldaw ken 40 a rabii (7:11–12). Natay ti amin a tattao ken parsua nga awan iti daong (7:13–24). Idi natiananen ti danum, pimmanaw iti daong ni Noe, ti kaamaanna, ken dagiti ayup, ket nangidaton ni Noe iti sakripisio iti Apo (8:1–22). Nangikabil ti Apo iti bullalayaw kas pagilasinan ti katulaganna ken ni Noe (9:8–17).
- c. Genesis 11:1–9. Sumagmamano a kaputotan kalpasan ti layus, pinadas dagiti tao ti mangbangon iti torre nga agturong iti langit. Riniribuk ti

Apo ti pagsasaoda ket winarawarana ida iti intero a daga.

- Ania ti langa ti lubong idi awagan ti Apo ni Noe a mangikasaba iti ebanghelio? (Kitaen ti Moises 8:20–22.) Ania dagiti pagpapadaan a makitayo iti nagbaetan dagiti tattao iti aldaw ni Noe ken dagiti tattao iti aldawtayo?
- Kasano a naliklikan koma dagiti tao iti aldaw ni Noe ti pannakadadael? (Kitaen ti Moises 8:23–24.) Kasano a makatulong kadaytoy ti panangipangag ken panangsurottayo kadagiti propeta tapno maliklikan ti naespirituan ken naindagaan a pannakadadael?
- Apay a nangbangon ni Noe iti daong? (Kitaen ti Hebreo 11:7.) Ania dagiti “daong” nga adda kadaytoy iti agdama a makatulong a mangisalakan kadaytoy manipud iti dakes iti aglawlawtayo? (Mabalin a kayatyo nga ibatay iti polieto a *Para iti Pigma dagiti Agtutubo* [34285 864] tapno sungbatan daytoy a saludsod.) Kasano a matulongantayo dagiti dadduma a mangsarak iti pagkama-ngan kadagitoy a “daong”?

Mainayon a basaen: Hebreo 11:7; Moises 7:32–36.

Ti Katulagan ni Abraham

Abraham 1:1–4; 2:1–11; Genesis 12:1–8; 17:1–9

Adalen ti Abraham 1:1–4; 2:1–11; Genesis 12:1–8; 17:1–9. Kadagitoy a binatang kalikaguman ni Abraham ti agbalin a nalinteg ken maikari kadagiti bendision ti Dios. Nakitulag ti Dios

ken ni Abraham, nga inkarina nga addaanto iti di mabilang nga annabo nga umawatto iti naikari a daga ken dagiti bendision ti kinasaserdote ken ti ebanghelio.

7

Amin a kameng ti Simbaan ket bukel ni Abraham, a kayatna a sawen datayo dagiti an-annabona ken agtawid kadagiti bendision ken pagrebbengan ti katulagan ni Abraham. Sumangbay kadaytoy dagitoy naindaklan a bendision no tungpalentayo dagiti katulagantayo iti ebanghelio. Ti umuna a katulagan nga aramidentayo ket ti panagbuniag. Maawattayo iti agangay ti pakabuklan ti katulagan ni Abraham iti templo.

- Ania dagiti bendision nga inkari ti Dios ken ni Abraham a kas paset iti

katulagan ni Abraham? (Kitaen ti Abraham 2:6–11; Genesis 12:1–8; 17:1–9.)

- Ania dagiti pagrebbengantayo a kas agtawid ti katulagan ni Abraham? (Kitaen ti Abraham 2:9, 11; Genesis 18:9.)

Mainayon a basaen: Doktrina ken Katulagan 132:19–24, 29–32; Genesis 15; ‘“Katulagan ni Abraham,” iti Pangiwawanwan iti Nasantuan a Kasuratan.’

Panagbiag a Sililinteg iti Nadangkes a Lubong

Genesis 13–14; 18–19

8

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- Genesis 13. Kalpasan ti panagnaedna iti Egipto iti maysa a panawen, nagsubli ni Abraham ken ti kaamaanna iti Canaan. Nagindeg ni Abraham iti Hebron, ket nagindeg ni Lot a kaanakanna iti asideg ti Sodoma.
- Genesis 14:1–2, 8–24. Nabalud ni Lot ket insalakan isuna ni Abraham (14:1–2, 8–16). Nagbayad ni Abraham iti apagkapullo ken ni Melchizedek ket nagkedked a mangawat kadagiti kukua (a natakaw iti gubat) manipud iti Ari ti Sodoma (14:17–24).
- Genesis 18:16–33; 19:1–29. Kinuna ti Apo a dadaelenna ti Sodoma ken Gomorra gapu iti kinadangkes dagiti tao (18:16–22). Impakaasi ni Abraham iti Apo nga ispalenna dagiti siudad no masarakanna dagiti nalinteg a tattao nga agnanaed idia (18:23–33). Nabilin ni Lot ken ti

kaamaanna a pumanawda iti Sodoma (19:1–23). Dinadael ti Apo ti Sodoma ken Gomorra (19:24–29).

- Idi damo ni Lot “nagnaed kadagiti il-ili ti tanap,” ruar ti Sodoma, ngem “inyalisna ti sapawna nga agtungpal iti Sodoma” (Genesis 13:12). Idi agangay nagnaed iti Siudad ti Sodoma mimo (Genesis 14:12). Ania dagiti banag a maaramidtayo a kapada a naespirituan ti panangyalis kadagiti sapawtayo (tolda) nga agtungpal iti Sodoma?
- Ania ti indawat ni Abraham idi maammuanna a dadaelen ti Apo ti Sodoma ken Gomorra? (Kitaen ti Genesis 18:23–32.) Ania ti masursurotayo manipud iti kinapudno nga isalakan ti Apo dagiti siudad no masarakan kadagitoy dagiti nalinteg a tattao?

Mainayon a basaen: Genesis 12; ‘Patarus ni Joseph Smith, Genesis 14:25–40; 19:9–15, iti Pangiwawanwan iti Nasantuan a Kasuratan.’

“Ti Dios ti Mangisagananto iti Kordero”

Abraham 1; Genesis 15–17; 21–22

9

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Abraham 1:1, 5–20. Kas maysa nga agtutubo, pinarparigat dagiti sinsinan a saserdote ti Faraon ni Abraham. Ginandatda nga isakripisio isuna, ngem insalakan ni Jehova.
- b. Genesis 15–17; 21. Iti kamaudianan iti biagna, naikarian ni Abraham iti anak (15:1–6). Inted ni Sara ni Agar ken ni Abraham kas asawana.; inyanak ni Agar ni Ismael (16:1–16). Nagsarita manen ti Dios maipapan iti katulaganna ken ni Abraham, nga inkarina nga isunto ti agbalin nga ama dagiti nasion (17:1–14). Naipakaammo ti pannakayanak ni Isaac, nga isu ti pakaituloyan ti katulagan (17:16–22). Inyanak ni Sara ni Isaac (21:1–12).
- c. Genesis 22. Binilin ti Dios ni Abraham a mangisakripisio ken ni Isaac (22:1–2). Insagana ni Abraham nga isakripisio ni Isaac, ngem nangted ti Dios iti karnero tapno daytoy ti maipaay a daton (22:3–19).

Palagip: Isalaysay ti Genesis 17 ti maipapan iti pannakabalbaliw iti nagan ni

Abram iti Abraham ken ti nagan ni Sarai iti Sara (kitaen dagiti bersikulo 5,15). Naaramat dagiti nagan nga Abraham ken Sara iti intero daytoy a benneg.

- Kasano a simmungbat ni Abraham iti bilin ti Dios nga isakripisio na ni Isaac? (Kitaen ti Genesis 22:2–3.) Kasano a simmungbat ni Isaac iti daytoy a kasasaad? (Kitaen ti Genesis 22:3–10.) Ania ti masursurotayo manipud ken ni Abraham maipapan iti pammati ken panagtungpal? (Kitaen ti Hebreo 11:17–19, Santiago 2:21–23.)
- Ti kinatallugod ni Abraham a mangisakripisio ken ni Isaac ket mayasping iti kinatallugod ti Nailangitan nga Ama a mangisakripisio iti Bugbugtong nga Anakna (Jacob 4:5; Genesis 22:8, 13). Ania ti sumagmamano a pagpadaan iti padas ni Abraham ken ti padas ti Nailangitan nga Ama? Ania ti kangrunaan a pagdumaan?

Mainayon a basaen: Hebreo 11:8–19; Santiago 2:21–23; Jacob 4:5; Doktrina ken Katulagan 132:34–36.

Dagiti Bendision ti Kinainauna; Panagasawa iti Katulagan

Genesis 24–29

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Genesis 24. Inyunay-unay ni Abraham ti pateg ti kallaysa iti katulagan (agnanayon a panagasawa) babaen ti panangpili iti maikari nga asawa para ken ni Isaac.
- b. Genesis 25:20–34. Immawat ni Rebeca iti paltiing maipanggep iti di pay naipasngay a singin nga annakna a lallaki (25:22–23). Idi dumakkelen dagiti annakna a lallaki, inlako ni Esau ti bendision ti kinainaunana ken ni Jacob (25:29–34).

10

- c. Genesis 26–29. Naikarian ni Isaac ken dagiti an-annabona kadagiti bendision ti katulagan ni Abraham (26:1–5). Nagasawa ni Esau iti ruar ti katulagan ken nangpaladingit kadagiti dadakkelna (26:34–35). Binendisionan ni Isaac ni Jacob tapno mangituray kadagiti tao ken pagilian (27:1–46). Inyebkas ni Isaac ken ni Jacob dagiti pammendision ti katulagan ni Abraham ken imbaonna isuna a mangsapul iti maikari nga asawana (28:1–10). Inkallaysa ni Jacob da Lea ken Raquel (29:1–30).
- Kasano a makaaramid iti biddut ti sumagmamano kadayo a mayasping iti inaramid a biddut ni Esau,

a mangpilitayo iti bambanag a mangted iti dagus a pannakapnek imbes a kadagiti bambanag nga addaan agnanayon a pategna?

- Ania ti masursurotayo maipapan ken ni Jacob manipud kadagiti panagkagumaanna nga agkallaysa iti uneg ti katulagan? (Kitaen ti Genesis 28:1–5; 29:1–28.)
- Ania ti sumagmamano a banag a mabalin nga aramiden dagiti ubbing ken agtutubo tapno makapagsagana a maikallaysa iti templo? Kalpasan a nakapagkallaysa dagiti dua a tao iti templo, ania ti nasken nga aramiden da a mangpennek nga addaanda iti pudno nga agnanayon a panagasawa?

“Kasano Ngarud ti Panangaramidko Itoy Naindaklan a Kinadakes?”

11

Genesis 34; 37–39

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Genesis 37. Ni Jose, a maikasangapulo-ket-maysa a lalaki nga anak ni Jacob, ket kinagura dagiti lallaki a kakabsatna ket inlakoda iti pannakaadipen.
- b. Genesis 39. Nangrang-ay ni Jose kas maysa nga adipen ngem napabasol iti kinarugit iti dayaw ken naipupok iti pagbaludan (39:1–20). Inikkan ti agay-aywan iti pagbaludan ni Jose iti pagrebbengan a mangituray iti dadduma a balud (39:21–23).
- c. Genesis 34:1–12; 35:22; 38:1–30. Adda madi a bunga ti basol iti kinarugit iti dayaw (immoralidad) iti kaamanan ni Jacob (34:1–12; 35:22; 38:1–30).

Inyanak dagiti assawa ni Jacob kenkuana iti sangapulo-ket-dua a lallaki, a nagbalin a dagiti sangapulo-ket-dua a

tribu ti Israel (binalbaliwan ti Apo ti nagan ni Jacob iti Israel; kitaen ti Genesis 32:28). Ni Jose ti maikasangapulo-ket-maysa nga anak a lalaki ni Jacob; kas inauna nga anak a lalaki da Jacob ken Raquel, inawat ni Jose ti bendision ti kinainaunana idi napukaw daytoy ni Ruben, inauna nga anak a lalaki da Jacob ken Lea, babaen ti saan a kinalinteg (1Cronicas 5:1–2).

- Ania ti inaramid ni Jose idi gandaten ti asawa ni Potifar ti mangsulisog kenkuana nga agbasol? (Kitaen ti Genesis 39:11–12.) Kasano a matulad tayo ti pagwadan ni Jose no masulisog tayo?
- Ania ti masursurotayo manipud ken ni Jose maipapan iti panamagbalin kadagiti dakes a padas ken pasamak iti naimbag? (Kitaen ti Genesis 39:20–23; kitaen met ti Taga-Roma 8:28.)

Mainayon a basaen: Genesis 34:13–31.

Genesis 40–45

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Genesis 40–41. Iti pagbaludan, sihu husto nga imbuksilan ni Jose dagiti tagtagainep ti katulungan ti Faraon. Imbuksilanna ngarud dagiti tagtagainep ti Faraon maipapan kadagiti baka ken dawa. Naisaad nga agtutay ni Jose iti intero nga Egipto iti babaen ti Faraon ken insaganana dagiti tao para iti sumangbay a panagbisin.
- b. Genesis 42–45. Namindua nga imbanon ni Jacob dagiti annakna a lallaki iti Egipto tapno gumatangda iti tararon. Inyam-ammo ni Jose ti bagina kadagiti kakabsatna ket pinakawanna ida, ket nagrag-oda a sangkamaysa.
- Ania ti ibaga ti lubong nga aramidentayo no nagbiddut ti maysa a

tao kadayo, kas iti inaramid dagiti kakabsat ni Jose kenkuana? Ania ti ibagbaga ti Apo nga aramidentayo? (Kitaen ti DkK 64:8–11.) Kasano a nabendisionankayon idi nasayaat ti pannakilangenyoy itidadduma a nangmaltrato kadakayo? Kasano a makapagbalintayo nga ad-adda a managpakawan?

- Kasano a nagbalin ti pannakaibalud ni Jose iti Egipto, a maysa a pannubok kenkuana, maysa a bendision para kenkuana, iti kaamaanna, ken iti intero nga Egipto? (Kitaen ti Genesis 45:4–8.) Ania dagiti padasyo nga idi damo kasla negatibo ti pasamak a nagbalin a bendision.

Mainayon a basaen: 2 Nephi 2:2; Doktrina ken Katulagan 64:8–11; 122:5–9.

Pannakaadipen, Paskua ni Jehova, ken Exodo**Exodo 1–3; 5–6; 11–14**

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Exodo 1–3. Inadipen dagiti Egiptio dagiti Israelita (1:1–14). Imbilin ti Faraon a mapapatay ti amin nga annak a lallaki a nayanak kadagiti Israelita (1:15–22). Nayanak ni Moises ket pinadakkel ti anak ti Faraon (2:1–10). Nagpakita ti Apo ken ni Moises iti kayo a bassit a dumardarang ket inawaganna isuna a mangisalakan iti Israel manipud iti pannakaadipen (3:1–22).
- b. Exodo 5–6. Indawat da Moises ken Aaron iti Faraon a wayawayanna ti Israel, ngem nagkedked ti Faraon ket ad-adda pay a pinarigatna dagiti tao

(5:1–23). Inkari ti Apo nga ipatungpalna ti katulagan nga inaramidna ken ni Abraham (6:1–8).

- c. Exodo 11–13. Kalpaskan iti panangipatulod iti adu a didigra iti Ephito, inkari ti Apo a mangipatulod iti maysa pay a didigra kadakuada, a pakatayan ti inauna nga anak iti tunggal pagtaengan (11:1–10). Binilin ti Apo ni Moises iti panangisaganana iti Paskua, a mangsalaknib iti Israel manipud iti didigra (12:1–20). Natay dagiti inauna nga annak iti Egipto (12:29–30). Imbaga ti Faraon ken ni Moises nga ipanawna dagiti taona manipud iti Egipto, ket pimmanaw dagiti Israelita (12:31–42). Imbaga ni

Moises kadagiti annak ti Israel a pagtalinaedenda ti Fiesta ti Tinapay nga awan Lebadurana iti masakbayan kas panglaglagip iti pannakaisalakanda (13:1–16). Nagna ti Apo iti sango ti kampo ti Israel iti maysa a monmon nga ulep iti aldaw ken maysa a monmon ti apuy iti rabii (13:17–22).

d. Exodo 14. Kinamat ti Faraon ken ti buyotna dagiti Israelita (14:1–9). Nagbuteng dagiti tao, ket nagdawat ni Moises iti tulong iti Apo (14:10–18). Binallasiw dagiti Israelita ti Nalabaga a Baybay iti rabaw ti namaga a daga; kinamat ida dagiti tattao ni Faraon ket nalmesda (14:19–31).

• Iti Maudi a Pangrabii, inrugi ti Mangisalakani ti sakramento a kasukat ti Paskua ni Jehova (Mateo

26:19, 26–28). Ania dagiti pagpapadaan ti Paskua ni Jehova ken ti sakramento? (Kitaen ti Exodo 12:14; 13:9–10; DkK 20:75–79.)

• Ania ti imbaga ni Moises kadagiti annak ti Israel idi nakitada ti buyot ti Faraon ken napukawanda iti pammati? (Kitaen ti Exodo 14:13–14.) Kasano ti panangpabilegtayo iti pammati tapno umdasen a makatulong kadatayo no napnuantayo iti panagbuteng?

• Kasano nga insalakan ti Apo dagiti annak ti Israel manipud kadagiti kumamkamat a buyot nga Egipcio? (Kitaen ti Exodo 14:21–31.) Kasano a makatulong kadatayo daytoy nga estoria iti panawen ti pannubok?

Mainayon a basaen: Exodo 4; 7–10; 15.

“Dakayonto ti Ipangpangrunak”

Exodo 15–20; 32–34

14

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

a. Exodo 15:22–27; 16:1–31; 17:1–7. Nagtanabutob dagiti annak ti Israel gapu ta mawaw ken mabisinda; nangted ti Apo iti danum, mana, ken tukling.

b. Exodo 17:8–13; 18:13–26. Dinarup ni Amalek ti Israel. Nagballigi ti Israel idi intayag ni Moises ti imana, ngem nagballigi ni Amulek idi nabannog ken imbaba ni Moises dagiti imana. Intag-ay da Aaron ken Hur dagiti ima ni Moises ket nangabak ti Israel iti pagbabakalan (17:8–13). Nangtuding ni Moises kadagiti ukom, a nangdutok iti turay kadakuada (18:13–26).

c. Exodo 19–20. Nakipagkita ti Apo ken Moises iti Bantay Sinai ket nangted iti Israel iti Sangapulo a Bilin.

d. Exodo 32–34. Inawat ni Moises dagiti tapi a bato a naglaon kadagiti pangiturong manipud iti Apo ngem imbuongna dagiti taptapi idi nakitana dagiti tao nga agdaydayaw iti baka a sinan-urbon (31:18; 32:1–24). Innala ti Apo dagiti ordinansa ti Kinasaserdote a Melchizedek manipud iti Israel ket inikkanna ida iti nababbaba a linteg, ti linteg ni Moises (Patarus ni Joseph Smith, Exodo 34:1–2). Nangdalumpinas ni Moises iti baro a taptapi ti bato, ngem saan a maibilang kadagiti baro a taptapi dagiti balikas ti agnanayon a katulagan ti nasantuan a kinasaserdote” (Exodo 34:1–5; Patarus ni Joseph Smith, Deuteronomio 10:2). Nakitulag dagiti tao nga agtungpalda iti linteg ni Moises (34:10–35).

• Kasano a mangibagi ti mana ken Cristo? (Kitaen ti Juan 6:35.) Kasano

a maigiddiat ti sibibiag a tinapay ni Cristo iti mana? (Kitaen ti Juan 6:48–51.) Kasano a makiranudtayo iti inaldaw iti sibibiag a tinapay ni Cristo?

- Ania ti inkari ti Apo kadagiti annak ti Israel no agtungpaldanto? (Kitaen ti Exodo 19:3–6.) Kasano a maipakat dagitoy a kari ita nga agdama?
- Apay nga inted ti Apo ti linteg ni Moises kadagiti annak ti Israel? (Kitaen ti Taga-Galacia 3:23–24; Mosiah 13:29.; Alma 25:15–16; DkK 84:19–27.) Kasano a makatulong daytoy a linteg a mamagbalin a nasantuan ti Israel ken mangyasideg

kadakuada ken ni Cristo? (Kitaen ti Mosiah 13:30; Alma 34:14–15.)

- Kaano a naipatungpal ti linteg ni Moises? (Kitaen ti 3 Nephi 15:4–10.) Ita ta saanen a kasapulan ti Apo dagiti sakripisio nga ayup, a napateg a paset ti linteg ni Moises, ania dagiti sakripisio a paaramidna kadaytoy? (Kitaen ti 3 Nephi 9:19–22.) Ania ti kayat a sawen ti mangidaton iti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu?

Mainayon a basaen: Salmo 78; 1 Taga-Corinto 10:1–11; Doktrina ken Katulagan 84:19–27.

“Kumita iti Dios ket Agbiag”

Numero 11–14; 21:1–9

15

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Numero 11. Nagdayengdeng dagiti Israelita maipapan iti mana ken nag-gartemda nga agsida iti lasag ti karne (11:1–9). Kas imbilin ti Apo, inummong ni Moises ti 70 nga elder a mangtulong kenkuana (11:10–17, 24:30). Sinungbatan ti Apo ti gartem dagiti Israelita nga agsida iti lasag ti karne babaen ti panangipatulodna kadagitoy iti nawadwad a tukling ken panangdusana kadakuada babaen iti angol gapu iti kinagartemda ken kinakabbetda (11:18–23, 31–35).
- b. Numero 12. Agsao da Mirriam ken Aaron ti maibusor ken ni Moises (12:1–3). Binabalaw ken dinusa ti Apo da Miriam ken Aaron gapu iti panagtanabutobda (12:4–16).
- c. Numero 13–14. Binilin ni Moises dagiti 12 a lallaki a sapulenda ti daga a Canaan (13:1–20). Nagsublida nga

addaan naimbag a damag maipapan kadagiti kinabaknang ti pagilian, ngem kinabuteng ti amin malaksid kada Josue ken Caleb dagiti nagindeg ket nagtarigagay nga agsubli iti Egipto (13:21–14:10). Imbaga ti Apo ken ni Moises nga agwalangwalangto dagiti di mamati ken agdaydayengdeng nga Israelita iti let-ang iti 40 a tawen, agingga a matay ti amin a nataengan a kaputotan malaksid kada Josue ken Caleb (14:11–39).

- d. Numero 21:1–9. Dinadael dagiti Israelita dagiti taga-Canaan nga immay a bimmusor kadakuada (21:1–3). Nangipatulod ti Apo kadagiti umap-apuy nga uleg (serpiente) kas pannusa iti awan sardayna a panagdayengdeng dagiti Israelita (21:4–6). Nagaramid ni Moises iti sinan-uleg a suer ket imbayogna iti maysa a monmon, ket imbagana kadagiti tao a no kumitada iti daytoy, agbiagdanto (21:7–9).

- Apay a nagdayengdeng dagiti Israelita maipapan iti mana? (Kitaen ti Numero 11:4–6.) Ania dagiti peggad ti panaggartem iti adadu pay ngem iti addan kadatayo?
- Kas iti panagkasapulan nga ikikita dagiti annak ti Israel iti sinan-uleg a suer tapno agbiag, kasapulantayo ti

kumita ken Jesucristo tapno awaten-tayo ti agnanayon a biag (Alma 37:46–47; Helaman 8:15.) Ania ti kaipapanan ti kumita ken ni Cristo?

Mainayon a basaen: Juan 3:14–16; 1 Nephi 17:41; Alma 33:18–22; 37:46–47; Helaman 8:13–15.

“Diak Mabalin a Labsingen ti Sao ni Jehova”

16

Numero 22–24; 31:1–16

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Numero 22:1–21. Nagbuteng ni Balac, ti ari ti Moab, iti yaasideg dagiti Israelita. Indiyaanna ni Balaam kadagiti gunggona no umay iti Moab ket ilunodna dagiti Israelita. Binilin ti Dios ni Balaam nga agkedked ket nagtungpal ni Balaam (22:1–14). Indiyaan ni Balac ni Balaam iti nayon a pammadayaw ken kinabaknang no umay iti Moab ket ilunodna ti Israel. Imbaga ti Dios ken ni Balaam a mabalinna ti mapan no tarigagayanna ngem nasken a sawenna laeng dagiti sao nga ited kenkuana ti Dios (22:15–21). Inkeddeng ni Balaam ti mapan.
- b. Numero 22:22–35. Nagunget ti Dios ken Balaam iti ipapanna iti Moab, nga ammona a mangnamnama iti sumagmamano a gunggona manipud ken ni Balac. Iti dalanna, naammuan ni Balaam dagiti peggad iti panangpasakit iti Dios idi nakisao kenkuana ti asna ken ti maysa nga anghel.
- c. Numero 22:36–24:25. Namintallo nga indawat ni Balac ken ni Balaam nga ilunodna ti Israel, ngem tinungpal ni Balaam ti Dios ket binendisio-nanna ti Israel iti tunggal panawen

(22:36–24:9). Inlunodna ngarud ti Moab ket impadtona ti maipapan ken Jesucristo (24:10–15).

- d. Numero 31:1–16. Dinadael dagiti Israelita dagiti Madianitas ket pinatayda ni Balaam. Inlawlawag ni Moises a binalakadanna dagiti Madianitas a mangguyugoy kadagiti Israelita nga agbasol. (Nailadawan dagiti bunga ti balakad ni Balaam iti Numero 25:1–3. Nupay saan a direktang nga inlunod ni Balaam ti Israel, kasla tinarigagayanna ti gunggona manipud ken ni Balac ta insingasingna ti panangsulisog iti Israel nga agbasol, a nangigapu kadakuada tapno mapukaw ti panangsaluad ti Apo.)
- Kasano ti isusungbat ni Balaam iti daytoy a diaya iti gunggona a kasukat iti ipapan iti Moab tapno ilunod ti Israel? (Kitaen ti Numero 22:5–14.) Ania dagiti maawagan iti gunggona a maidiaya no dadduma kadatayo kas kasukat ti panagsukirtayo iti Dios?
 - Iti dalanna nga agpa-Moab, namintallo a pinilit a pinataray ni Balaam ti asnana (Numero 22:22–30). Iti ania a wagas a maipada daytoy iti pannakilangen ni Balaam iti Apo? Ania ti sumagmamano a pangipada-

an iti agdama dagiti tattao ken grupo a sisusukir a mangpadas a mangaramid iti kaykayatda imbes a mangsurot iti pagayatan ti Apo nga aramidenda wenno mangsurot iti nalinteg a balakad dagiti nagannak wenno dadaulo?

- Tallo a mannurat iti Baro a Tulag ti nangdakamat ken ni Balaam (2 Pedro 2:15–16; Judas 1:11; Apocalipsis 2:14). Ania dagiti impresionda kenkuana? Ania dagiti adal a masursurotayo manipud iti estoria ni Balaam?

“Agaluadka Ngarud Di la ket Ta Malipatam”

Deuteronomio 6; 8; 11; 32

17

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Deuteronomio 6:1–9; 11:18–21.
Nangted ni Moises kadagiti pangiturong kadagiti Israelita a makatulung kadakuada a manglaglagip kadagiti katulaganda. Binilinna dagiti naganak a suruanda dagiti annakda kadagiti balikasna.
 - b. Deuteronomio 6:10–12; 8:1–20.
Pinalagipan ni Moises dagiti Israelita maipapan kadagiti bendision ti Dios kadakuada. Binallaaganna ida a mapukawda no dida tungpalen dagiti bilin ti Dios ken laglagipen Isuna.
 - c. Deuteronomio 32:1–4, 15–18, 30–40, 45–47. Binalakadan ni Moises dagiti Israelita nga agbalin a managtulong iti Bato a salakanda (Jesucristo).
Kalpasan ti pannakasubok, pannakababalaw, ken pannakaisuro dagiti Israelita iti let-ang iti las-ud ti 40 a tawen, kinuna ti Apo a nakasaganadan a sumrek iti maikari a daga. Ngem umuna nga adda sumagmamano a pangiturong na para kadakuada. Insarita ni Moises dagitoy a pangiturong iti tallo a sermon a nainlanad iti Deuteronomio.
- Apay iti panagkunayo nga imbaga ni Moises kadagiti tao a mangikabil kadagiti binatog iti nasantuan a kasuratan iti baet dagiti matada,

dagiti imada, ken dagiti bantek dagiti balayda, ken dagiti ruanganda? Kasano a mangaring dagiti kasta a kanayon a palagip iti tignaytayo? Ania ti maaramidtayo iti pagtaengantayo a mangipalpalagip kadatayo maipapan iti Apo, kadagiti balikasna, ken dagiti katulagantayo kenkuana? Dagiti kadi ladawan iti didingtayo, dagiti libro a basbasaentayo, ken dagiti pelikula ken pabuya iti television a buybuyaentayo ti mangipalpalagip kadatayo maipapan iti Apo, wenno dagitoy kadi ti mangisingasing iti panagessemantayo iti lubong?

- Ania dagiti kangrunaan a mensahe ni Moises iti Deuteronomio 6:10–12 ken 8:1–20? Ania ti kaipapanan ti manglipat iti Apo? (Kitaen ti Deuteronomio 8:11.) Ania dagiti bunga ti pananglipat kenkuana? (Kitaen ti Deuteronomio 8:19.)
- Asino ti Bato a nadakamat iti Deuteronomio 32:3–4? (Jesucristo.) Apay iti panagkunayo a maawagan iti Bato ni Jesucristo no dadduma? (Kitaen ti Helaman 5:12.) Ania ti kayat a sawen ti nabangon iti rabaw ti Bato? (Kitaen ti Deuteronomio 32:46–47; Mateo 7:24–27; DkK 50:44.)

Mainayon a basaen: Deuteronomio 4; 7:1–4; 13:1–8; 34.

“Bumilegka ket Umingelka”

Josue 1–6; 23–24

18

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Josue 1. Inawagan ti Apo ni Josue a sukatanna ni Moises. Insagana ni Josue dagiti Israelita a mangikut iti daga nga inkari ti Apo kadakuada.
- b. Josue 3–4; 6. Binallasiw dagiti Israelita ti karayan Jordan iti rabaw ti namaga a daga ket nangikabil iti 12 a bato sadiay a kas pakalaglagipan iti panagballasiwda. Babaen ti pammati dagiti Israelita, nadadael ti Jerico.
- c. Josue 23; 24:14–13. Nakitulag ni Josue ken dagiti taona nga agserbi iti Apo.

Ni Moises ti kakaisuna laeng a dadaulo ti sibubukel a kaputotan dagiti Israelita a naammuan. Ngem innala ti Apo isuna iti gibus ti 40 a tawen a panagin-

degda iti let-ang—kas idi naipasangoda iti dakkal a pannubok. Iti pananglagipna iti karina iti Israel, nangpatanor ti Apo iti baro a dadaulo, ni Josue.

- Ania ti imbaga ti Apo nga aramiden ni Josue tapno “addanto naimbag a banagna”? (Kitaen ti Josue 1:8.) Apay iti panagkunayo a napateg ken ni Josue ti panagadal iti nasantuan a kasuratan tapno agballigi iti akemna? Kasano a makatulong kadakayo ti kanayon a panagadal iti nasantuan a kasuratan?
- Ania ti napateg a balakad nga inted ni Josue iti gibus ti biagna? (Kitaen ti Josue 24:14–15.) Apay a napateg a pilien *itan* ti agserbi iti Apo? Kasano ti panangipakitatayo a pinilitayon ti agserbi kenkuana?

Mainayon a basaen: Josue 7; 14.

Ti Panagturay dagiti Ukom

Uk-ukom 2; 4; 6–7; 13–16

19

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Uk-ukom 2:6–23. Tinallikudan ti tumantanor a kaputotan dagiti annak ti Israel ti Apo tapno agserbi da kadagiti didiosen.
- b. Uk-ukom 4:1–16. Nabilin ni Barac a wayawayaanna ti Israel manipud ken ni Jabin, ari ti Canaan (4:1–7). Immanamong a mapan no kumuyog kenkuana ni Debora (4:8–9). Insalakan da Debora ken Barac ti Israel manipud kadagiti taga-Canaan (4:10–16).

c. Uk-ukom 6–7. Nabilin ni Gedeon nga isalakanna ti Israel manipud kadagiti Madianitas (6:1–24). Dinadaelna ken dagiti 10 a dadduma pay a lallaki ti altar ni Baal (6:25–35). Impatalged ti Apo ken ni Gedeon ti tulong babaen ti panangtedna iti dua a pagilasinan (6:36–40). Insalakan ni Gedeon ken dagiti 300 a dadduma pay a lallaki ti Israel (7:1–25).

- d. Uk-ukom 13–16. Binilin ti maysa nga anghel dagiti nagannak ni Samson a mangpatanor kenkuana a kas maysa a Nazareo (13:1–25). Nangipakita ni Samson iti nakaskas-

daaw a pigsana ngem linabsingna ti adu kadagiti karina a kas Nazareo (14–15). Simmuko ni Samson iti pananggargari ni Delila; naputdan ti buokna, ket kimmapsut, tiniliw dagiti Filisteo, ket natay a mangguy-guyod kadagiti temploda (16:1–31).

Kalpasan ti ipupusay ni Josue, nagserbi dagiti ukom a kas agturay ti Israel ken dadaulo ti militar. Kaaduan ti panagturayda ti nakaam-ames gapu ta nakapadas ti Israel ti panagsasaganad ti ikakalilis iti kinapudno, pannakaadipen, panagbabawi, ken pannakaisalakan iti adu a gundaway. Kas pangsimbeng kadagiti nakaam-ames a paset daytoy a pakasaritaan ket estoria dagiti nalinteg nga ukom a kas kada Debora ken Gedeon, a nagtalinaed a napudno ken nangaramat iti pammati ken tured iti panangtulogda a mangisalakakan kadagiti tattaoda.

- Ania ti masursurotayo manipud ken ni Debora maipapan iti panagbalin a napudno a gayyem? Kasano a nakatulongen kadakayo dagiti gagayyemyo a mangsango kadagiti pannubok wenno agtungpal kadagiti bilin ti Apo? Kasano a makapagbalintayo a nasaysayaat a gagayyem iti dadduma?
- Kas maysa a Nazareo ken kameng ti balay ti Israel, nagaramid ni Samson iti katulagan iti Apo. Ania dagiti katulagan nga aramidentayo iti Apo? Kasano a napapigsanakayon dagitoy a katulagan?
- Ania dagiti bunga ti pananglabsing ni Samson kadagiti katulaganna? (Kitaen ti Uk-ukom 16:17–21.) Ania dagiti bunga no labsingentayo dagiti katulagantayo?

Mainayon a basaen: “Uk-ukom , Libro dagiti,” iti Pangiwanwan iti Nasantuan a Kasuratan.

“Amin ti Ili. . . Ammona a Sika ti Maysa a Maikari a Babai”

20

Ruth; 1 Samuel 1

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Ruth 1–2. Kalpasan ti ipapatay ti asawana, napan ni Ruth iti Betlehem a kadua ti katuganganna a ni Noemi. Iti Betlehem, nagtrabaho ni Ruth iti talon ni Booz, a nangtrato kenkuana iti nasayaat.
 - b. Ruth 3–4. Nagidda ni Ruth iti sakanan ni Booz, ket inkarina nga ikalaysana daytoy. Nagkallaysada ket naaddaanda iti anak.
 - c. 1 Samuel 1; 2:1–2, 20–21. Naparaburan ni Anna iti maysa nga anak a lalaki, nga impabulodna iti Apo kas inkarina. Idi agangay napa-raburan iti ad-adu pay nga annak.
- Ania ti insuko ni Ruth babaen ti ipapanna iti Betlehem a kakuyog ni Noemi? Ania ti nagun-od ni Ruth babaen ti pannakikuyogna ken ni Noemi? (Ti ebanghelio ni Jesucristo; kitaen ti Ruth 1:16.) Ania ti masursurotayo manipud ken ni Ruth maipapan iti panagsakripisio para iti ebanghelio?
 - Ania iti panagkunayo ti narikna ni Ana maipapan iti panangted ni Samuel iti serbisio iti Apo? Ania ti kiddawen ti Apo kadtayo nga ited kenkuana? Ania koma ti galadtayo maipapan iti panangted kenkuana?
 - Ania dagiti nalinteg a kababalin nga impagwadan da Ruth, Noemi, ken Ana?

Dayawen ti Dios Dagidiay Mangdaydayaw Kenkuana

1 Samuel 2–3; 8

21

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Samuel 2:12–17, 22–25.
Naglabsing dagiti lallaki nga annak ni Eli ket binallaagan ida ti amada.
 - b. 1 Samuel 2:27–36; 3:12–14.
Binalakadan ti tao ti Dios ni Eli maipapan kadagiti bunga ti kinadakes iti kaamaanna.
 - c. 1 Samuel 3. Inawagan ti Apo ni Samuel, ket sinungbatanna.
 - d. 1 Samuel 8. Tinarigagayan dagiti Israelita ti maysa nga ari tapno makapagbalinda a “kas kadagiti amin a nasnasion.” Binallaagan ida ni Samuel maipapan kadagiti peggad ti kasta a pili.
- Ania ti isingasing dagiti aramid dagiti lallaki nga annak ni Eli maipapan

no asino ti dayawenda? (Kitaen ti 1 Samuel 2:12–17, 22–25.) Ania kada-giti paset ti biagtayo a no dadduma dayawentayo ken paragsakentayo ti bagbagitayo imbes a ti Apo?

- Immay ti maysa a lalaki ti Dios ket binabalawna ni Eli nga imbagbagana kenkuana nga ad-adda a dinayaw ni Eli dagiti annakna ngem iti Dios (1 Samuel 2:27–29). Iti ania a wagas nga ad-adda a dinayaw ni Eli dagiti annakna ngem iti Dios? Kasano a no dadduma ad-adda a dayawentayo ti dadduma a tao ngem iti Dios?
- Kasano a dinayaw ni Samuel ti Apo? Kasano a dinayaw ti Apo isuna? (Kitaen ti 1 Samuel 3:19; kitaen met ti 1 Samuel 2:30.) Kasano iti panag-kunayo a dayawentatayo ti Apo no dayawentayo Isuna?

“Ni Jehova Kitaenna iti Puso”

1 Samuel 9–11; 13;15–17

22

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Samuel 9–11. Nagkalikagum ni Saul iti pannarabay manipud ken ni Samuel (9:1–14, 18–24). Impalgak ti Apo ken ni Samuel a ni Saul ti agbalin nga ari (9:15–17). Binalakadan ni Samuel ni Saul ket tinudinganna daytoy a kas umuna nga ari ti Israel (9:25–27; 10:1–8). Naespirituan a naipasngay manen ni Saul, ket nagipadto (10:9–13). Indatag ni Samuel ni Saul kadagiti tao (10:17–27). Indauluan ni Saul ti Israel iti panagballigi ti maysa a dangadang

(11:1–11). Nagkedked a mangdusa kadagiti lallaki a nagduadua iti kabaenna a mangidauluan kadagiti tao (11:12–15).

- b. 1 Samuel 13:1–14. Indaton ni Saul ti mapuoran a sagut nga awan ti umno a turay.
- c. 1 Samuel 15. Nabilin ni Saul a mangdadael kadagiti Amalecitas ken amin a tagikuada, ngem insalakanna ti dadduma nga ayupda a maisakripisio (15:1–9). Saan nga inawat ti Apo ni Saul a kas ari, ket imbaga ni Samuel ken ni Saul a nasaysayaat ti agtungpal ngem ti agsakripisio (15:10–35).

- d. 1 Samuel 16. Pinili ti Apo ni David a mangsukat ken ni Saul a kas ari (16:1–13). Pimmanaw ti Espiritu Santo ken ni Saul, ket maysa a dakes nga espiritu ti nanglugan kenkuana (16:14–16; makita nga iti Patarus ni Joseph Smith ipakita dagitoy a bersikulo a *saan* a naggapu iti Dios ti dakes nga espiritu). Pinili ni Saul ni David a mangtokar iti arpa para kenkuana ken nagbalin a nagaw-awit kadagiti igamna (16:17–23).
- e. 1 Samuel 17. Pinatay ni David ni Goliat iti bileg ni Jehova (ti Apo).
- Kasano a sinungbatan ni Samuel ti panangilawlawag ni Saul iti panangisalaksana kadagiti ayup dagiti Amalecitas? (Kitaen ti 1 Samuel 15:22.) Kasano a maipakat kadatayo dagiti balikas ni Saul?
 - Ania ti nasursuro ni Samuel bayat ti panangpadasna a mangikeddeng no asino kadagiti annak a lallaki ni Jessie ti nasken nga agbalin a sumaruno nga ari? (Kitaen ti 1 Samuel 16:6–7.) Ania ti isuro ti 1 Samuel 16:7 maipapan iti no kasano ti panangamirisna kadatayo? Ania ti kitkitaen ti Apo iti puspusotayo? Kasano ti panangpadur-astayo iti kabaellantayo ken panagkumittayo a kumita iti akinruar a langa iti daduma ket kumitatayo iti puso?
 - Kasano ti pananggun-od ni David iti turedna a mangranget ken ni Goliat? (Kitaen ti 1 Samuel 17:32–37, 45–47.) Kasano a nakatulong kadakayo ti Apo a nangpampek kadagiti Goliat a nakarangetyon?
- Mainayon a basaen: 1 Samuel 12; 14.

“Ni Jehova Adda iti Nagbaetanta iti Agnanayon”

1 Samuel 18–20; 23–24

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Samuel 18:1–16. Nagaramid da Jonatan ken Daniel iti katulagan ti panaggayem (18:1–4). Dinayaw dagiti Israelita ni David iti panagballigina iti pagbabakalan (18:5–7). Nagimon ni Saul ken ni David ket ginandatna a patayen daytoy (18:8–16; makita a ti Patarus ni Joseph Smith iti bersikulo 10 ipakitana a ti dakes nga espiritu nga adda ken ni Saul *saan* a naggapu iti Dios).
- b. 1 Samuel 18:17–30; 19:1–18. Kinaranget ni David dagiti Filisteo kasukat ti karbenganna a mangasawa iti anak a babai ni Saul, a saanna nga ammo a namnamaen ni Saul a matay koma ni David iti pagbabakalan (18:17–25). Nagballigi ni David iti pannakirangetna kadagiti Filisteo ket inasawana ti anak a babai ni Saul a ni Micol (18:26–28). Imbaga ni Jonatan ken ni David nga aglemmeng ket pinadasna nga inuyotan ni Saul a dina patayen daytoy (19:1–7). Napaay ni Saul iti sabali pay a pananggandatna a mangpatay ken ni David (19:9–10). Insalakan ni Micol ni David manipud iti sabali pay a pananggandat ni Saul iti biagna (19:11–18).
- c. 1 Samuel 20. Pinabaro da Jonatan ken David ti katulagan ti panaggayemda ken ti talna. Idi gandaten manen ni Saul ti biag ni David, binallaagan ni Jonatan ni David.
- d. 1 Samuel 23:34. Nagtultuloy a kinaranget ni David kadagiti Filisteo ket

23

linibasanna ni Saul. Nakita ni David ni Saul ket inispalna ti biagna.

- Apay iti panagkunayo a di nagimon ni Jonatan ken ni David wenzo binutbutengna man koma? (1 Samuel 18:1, 3.)
- Ania ti nangtignay ken ni Saul a bumusor ken ni David? (Kitaen ti 1 Samuel 18:6–9.) Apay a no dadduma narigat ti agbalin a naragsak maipapan iti balligi dagiti dadduma? Kasano nga aringan ti panagilem

ken panagpannakkal ti naespirituan a pagimbagantayo?

- Kasano nga inaringan ti pammati iti Dios ti panaggayem da Jonatan ken David? (Kitaen ti 1 Samuel 20:23.) Kasano nga aringan ti panagayattayo iti Dios ti ayattayo iti dadduma?
- Ania ti isuro kadayo ti pagwadan ni David maipapan iti panagibales? (Kitaen ti 1 Samuel 24:16–15.)

Mainayon a basaen: 1 Samuel 14:1–16; 2 Samuel 1.

“Parsuaem Kaniak ti Nadalus a Puso”

2 Samuel 11–12; Dagiti Salmo 51

24

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- 2 Samuel 11. Nagbasol ni David iti pannakikamalala ken ni Batseba, ti asawa ni Uria (11:1–5). Napaay ni David iti pananggandatna a mangilemmeng iti basolna (11:6–13). Nakipagurnos iti ipapatay ni Uria (11:14–17). Inasawa ni David ni Batseba, ket naaddaanda iti maysa nga anak a lalaki (11:26–27).
- 2 Samuel 12:1–23. Insuro ni propeta Natan maipapan ti kinadagsen dagiti basol ni David babaen ti panangisalaysayna ken ni David iti maysa a pangngarig (12:1–6). Naibaga ken ni David a madusanto gapu kadagiti basbasolna (12:7–14; makita nga iti Patarus ni Joseph Smith iti bersikulo 13, dinakamat ni Natan, “Saan nga inikkat ti Apo ti basolmo tapno saanka a matay”). Natay a maladaga ti inauna nga anak a lalaki da David ken Batseba (12:15–23).
- Dagiti Salmo 51. Nagkiddaw iti pamakawan ti agbababawi a David.

Ni David ti nangsukat ken ni Saul a kas ari ken nagbalin a maysa kadagiti kaindaklan nga ari iti pakasaritaan ti Israel. Pinagkaykaysana dagiti tribu iti maymaysa a nasion, nagun-odna ti panagtagikua iti daga a naikarin kadagiti taona, ket nangbangon iti maysa a gobierno a maibatay iti linteg ti Dios. Nupay kasta, nadadael dagiti maudi a 20 a tawen ti biagna babaen dagiti bunga ti kinamanagbasolna.

- Ania ti inaramid ni David a nangiturong kenkuana nga agbasol iti pannakikamalala? (Kitaen ti 2 Samuel 11:2–4.) Ania ti mabalin a mangiturong iti tao tapno masulisog nga agbasol iti seksual a pannakinaig? Ania ti maaramidtapo tapno maliklikan ti pannakasulisogtayo nga agbasol iti seksual a pannakinaig?
- Ania pay ti nadagdagsen a basol a linabsing ni David iti pananggandatna nga ilimed ti kinarugit ti dayawna? (Kitaen ti 2 Samuel 11:14–17.) Asino iti panagkunayo nga impagarup ni David a pangilimedanna iti basolna? Kasano ti panangpadas

dagiti tao nga ilimed dagiti basbasolda iti agdama? Ania ti mapasamak no padasentayo nga ilimed dagiti basoltayo?

Iti salmo iti Apo, inyebkas ni David ti tarigagayna a makatulong iti dadduma nga agbabawi, a kinunana, “Isurok[to] kadagiti managlabsing dagiti daldalanmo; ket dagiti managbasol agsublidanto kenka” (Dagiti Salmo 51:13). Nupay napukaw ni David ti pannakaitan-okna gapu ta nakipagurnos iti ipapatay ni

Uria, masursurotayo manipud iti managbabawin nga ugalina bayat ti panagkalikagumna iti pammakawan gapu iti basol a pannakiabig. Dagiti balikasna iti Dagiti Salmo 51 ti makaisuro iti adu nga aspeto ti pudno a panagbabawi. Bayat ti panangadalyo iti salmo, mangbirok kadagiti wagas a mayaramatyo iti biagyo ti managbabawi a pagwadan ni David.

Mainayon a basaen: 2 Samuel 2–10.

“Amin nga Adda Angesna Idaydayawda Koma ni Jehova” *Dagiti Salmo*

25

Adalen dagiti nasantuan a kasuratan a nailawlawag iti daytoy nga adalen ken ti kas kaadu iti libro ti Salmo agingga a kabaelanyo.

Ti libro dagiti Salmo ket maysa a nakatiponan dagiti dandaniw a sigud a nakanta kas pagdaydayaw wenna nasged a panagararaw iti Dios. Adu kadagitoy ti insurat ni David. Kasla himno daytoy a libro manipud iti nagkauna nga Israel.

Adu dagiti salmo ti mangipadto iti mision ni Cristo a kas Mesias. Kitaen ti pannakaipatungpal dagiti sumaganad a padto maipapan ken ni Cristo a naisurat iti libro dagiti salmo.

<u>Padto</u>	<u>Pannakaipatungpal</u>
Dagiti Salmo 69:20	Marcos 14:32–41
Dagiti Salmo 22:7–8	Mateo 27:39–43
Dagiti Salmo 22:16	Marcos 15:25

<u>Padto</u>	<u>Pannakaipatungpal</u>
Dagiti Salmo 22:18	Mateo 27:35
Dagiti Salmo 22:1	Mateo 27:46
Dagiti Salmo 16:10	Dagiti Aramid 2:31–32; 13:34–35

Basaen dagiti sumaganad a salmo a mangyebkas iti panagyaman iti Mangisalakan para iti asi, pammakawan, ken ayatna: Dagiti Salmo 23; 51; 59:16; 78:38; 86:5,13; 100:4–5; 103:2–4, 8–11, 17–18.

Basaen dagiti sumaganad a salmo a mangisuro iti pateg ti panagtalek iti Apo: Dagiti Salmo 4:5; 5:11; 9:10; 18:2; 56:11; 62:8; 118:8–9.

Basaen dagiti sumaganad a salmo maipapan iti templo: Dagiti Salmo 5:7; 15:1–3; 24; 27:4; 65; 4; 84:1–2, 4, 10–12; 122; 134.

1 Ar-ari 3; 5-11

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Ar-ari 3:5-28. Ni Solomon ti nang-sukat iti amana, ni David, kas ari, ken sinurotna ti Apo. Nagpakita ti Apo ken ni Solomon, ket binendisio-nanna isuna iti sirib, kinabaknang, ken dayaw (3:5-15). Dua a babbai ti nangipan iti anakna ken ni Solomon, a sisisirib nga inkeddengna no asino ti babai nga ina ti ubing (3:16-28).
- b. 1 Ar-ari 5:6; 7:1-12. Imbilin ni Ari Solomon ti pannakapatakder ti maysa a dakkal a templo (5-6). Nangpabangon iti maysa a palasio a para kenkuana (7:1-12).
- c. 1 Ar-ari 8:22-66; 9:1-9. Indaton ni Solomon ti templo ket indawatna iti Apo a bendisionanna dagiti Israelita iti naespirituan ken naindagaan a kinarang-ay (8:22-66). Nagpakita manen ti Apo ken ni Solomon, a nagkarianna a bendisionanna dagiti Israelita no agserbida kenkuana ngem ilunodna ida no agserbida kadagiti dadduma a dios (9:1-9).
- d. 1 Ar-ari 10-11. Limmatak ni Solomon gapu iti kinabaknang ken siribna (10:1-13, 24-25). Bimmaknang iti kasta unay (10:14-23, 26). Inasawana ti adu a saan nga Israelita a babbai a nanggu-yugoy kenkuana nga agrukbab kadagiti palso a dios (11:1-10). Ni Jehova namangon iti maysa a kabusor a maisuppiat ken ni Solomon

(11:11-25). Impadto ti maysa a propeta a mabingay ti pagarian ti Israel gapu iti kinadangkes ni Solomon (11:26-40).

- Ania ti kayat a sawen ti maaddaan iti “mannakaawat a puso”? (Kitaen ti 1 Ar-ari 3:28; 4:29.) Apay a narikna ni Solomon ti naisangsangayan a kasapulan para iti daya a bendision? (Kitaen ti 1 Ar-ari 3:7-8.) Kasano a makatulong kadayo ti kaadda ti “sirib ti Dios” kadagiti pag-rebbengantayo iti pagtaengan? iti trabaho? iti pagadalan? iti Simbaan? Kasano a maawattayo daytoy a sirib?
- Ania ti inkari ti Apo ken ni Solomon maipanggep iti templo? (Kitaen ti 1 Ar-ari 6:11-13.) Ania ti maipada nga inkari ti Apo kadayo ita nga agdama? (Kitaen met ti DkK 97:15-17.) Ania ti maaramidtayo tapno mapagtalinaedtayo a napigsa ti pangaring ti templo iti biagtagoy?
- Kasano a bimmaknang ken limmat ni Solomon kalpasan ti pannakabangon ti templo? (Kitaen ti 1 Ar-ari 10:1-15, 24-25.) Kasano nga inaramat ni Solomon dagitoy a bendision iti maikaniwas? (Kitaen ti 1 Ar-ari 10:16-23, 26-29. Kasano ti nasken a panangaramat iti sirib, kinabaknang, ken dayaw? (Kitaen ti Jacob 2:18-19.)

Mainayon a basaen: 1 Ar-ari 2:1-12; 4:29-34; 7:13-51; 1 Cronicas 29; Doktrina ken Katulagan 46.

Ti Pangaring dagiti Nadangkes ken Nalinteg a Dadaulo

27

1 Ar-ari 12–14; 2 Cronicas 17; 20

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Ar-ari 12:1–20. Ni Roboam ti nangsukat iti amana, ni Solomon, kas ari dagiti sangapulo-ket-dua a tribu ti Israel. Dina inawat ti balakad dagiti masisirib a lallaki nga agserbi kadagiti taona, a nagkalikagum ketdi a mangipatay iti nadagdagsen a parikut kadakuada (12:1–15). Nangingaybingay ti pagarian iti yaalsa sangapulo a tribu (12:16–19; pinagtalinaed ti sangapulo a tribu a tribu ti titulo a pagarian ti Israel, idinto a nagtalinaed dagiti tribu da Juda ken Benjamin iti babaen ti panagturay ni Jeroboam ken maawawagan iti pagarian ti Juda). Pinili ti pagarian ti Israel ni Jeroboam a kas ari (12:20).
- b. 1 Ar-ari 12:25–33; 13:33–34; 14:14–16, 21–24. Indauluan ni Jeroboam dagiti taona iti panagruk-bab iti didiosen (12:25–33; 13:33–34). Nasirmata ti maysa a propeta ti pannakadadael ti kaamaan ni Jeroboam ken ti pannakawarawara ti Israel (14:14–16). Indauluan ni Roboam ti pagarian ti Juda iti panagruk-bab iti didiosen (14:21–24).
- c. 2 Cronicas 17:1–10; 20:1–30. Ni Josafat, ti lalaki nga apo ti tumeng ni Roboam, ket nagturay iti kinalinteg iti pagarian ti Juda (17:1–10). Bayat ti idadarup dagiti kabusor ni Juda kadakuada, nagayuno ken nagkararag ni Josafat ken dagiti taona. Imbaga ti Apo kadakuada a saanda a kukua ti gubat, no di ket kukuana. Naggiginnubad dagiti dimmarup kadakuada ket nagdidinnadaelda (20:1–30).
- Ania ti patigmaan nga inted dagiti lallakay ken ni Roboam maipapan iti naballigian a panangituray? (Kitaen ti 1 Ar-ari 12:6–7; 2 Cronicas 10:7.) Kasano a mayaramattayo daytoy a patigmaan iti pagtaengan, iti pagtrabahuan, iti pagadalan, ken iti Simbaan?
- Inaringan ni Josafat dagiti tao ti Juda a mangipakumbaba iti bagbagida iti sango ti Apo (2 Cronicas 20:3–4). Ania dagiti pagarigan a nakitayon iti pangaring dagiti nalinteg a tattao? Ania ti maaramiddayo a mangaring kadagiti pagserbiantayo nga agbiag a nalinteg?

Mainayon a basaen: 1 Ar-ari 11:26–40; 2 Ar-ari 17:20–23.

“Kalpasan ti Apuy Maysa a Bassit Naalumamay a Timek”

1 Ar-ari 17–19

28

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 1 Ar-ari 17. Imbaga ni Elias ken Acab nga awanto ti linnaaw wenna tudo

nga agtinnag manipud iti langit, naglibas manipud kada Acab ken Jezabel, ket datdatlag a nataraonan isuna iti let-ang (17:1–6). Imbaon ti

Apo ni Elias iti maysa a balo a nangted kenkuana iti taraon ken danum (17:7–16). Pinagungar ni Elias ti anak a lalaki ti balo (17:17–24).

- b. Ar-ari 18. Kalpasan ti nasurok a dua a tawen ti panagbisin, nakipagkita ni Elias ken ni Acab ket kinaritna dagiti papadi ni Baal a mangawag iti apuy manipud iti langit a mangrunaw iti daton a mapuoran (18:1–2, 17–24). Napaay dagiti papadi ni Baal, ngem nagkararag ni Elias ken nangipatulod ti Apo iti apuy a mangrunaw iti daton nga insagana (18:25–40). Nagkararag ni Elias a manggibus iti panagbisin, ket nangipatulod ti Apo iti tudo (18:41–46).
- c. Ar-ari 19. Ginandat ni Jezabel a patayen ni Elias (19:1–2). Naglibas ni Elias nga agturong iti let-ang ket pinakan ti maysa nga anghel (19:3–8). Napan ni Elias iti Horeb, a nangliwiwaan kenkuana ti Espiritu Santo ken nakabilinanna a mangituloy iti aramid ti Dios (19:9–19).

Kalpasan nga indauluan ni Jeroboam ti Israel iti panagrukbab iti didiosen, nada-dael isuna ken dagiti an-annabona. Simmaruno kadakuada ti sabali pay a panagturay dagiti ari a managrukbab iti didiosen. Kadagita nga agturay, ni Acab ti ari a “nangaramid pay iti ad-adda a panggargarina nga agpungtot ni Jehova, ti Dios ti Israel ngem iti amin dagiti ari ti Israel nga immun-una ngem isu”

(1 Ar-ari 16:33). Inasawana ni Jezabel, nagerbi ken Baal ken nagrukbab kenkuana, ken inallukoyna dagiti taona a makikadua kenkuana iti panagrukbab iti daytoy palso a dios. Nangisawang ni propeta Elias kadagiti balikas a pammallaag kada Acab ken ti pagarianna.

- Apay iti panagkunayo a binilin ti Dios ti nakurapay a balo a babai a mangpakan ken ni Elias sakbay a pakanenna ti bagina ken ti anakna a lalaki? (Kitaen ti 1 Ar-ari 17:14–16.) Iti ania a wagwagas a maidawat kadaytoy nga ipangpangrunatayo ti Dios iti biagtayo?
- Idi nagummong dagiti tao tapno dumngeng iti panagsarita ni Elias iti Bantay Carmel, sinaludsodna kadakuada, “Agpapan kaano ti panagalla-allayo iti dua a panunot?” (1 Ar-ari 18:21). Kasano nga agalla-allatayo iti dua a panunot no dadduma?
- Kasano a liniwliwa ti Dios ni Elias iti Bantay Horeb? (Kitaen ti 1 Ar-ari 19:9–13.) Ania ti masursurotayo manipud iti daytoy maipapan no kasano a makisarita ti Dios kadatayo? Apay iti panagkunayo nga adadda a masansan a makisarita ti Dios iti “bassit ken naalumamay a timek” ti Espiritu Santo ngem iti babaen ti napigsa ken nakaskasdaaw a panangipakita iti bileg? Kasano ti pannakailasintayo kadagiti arasaas ti Espiritu Santo?

“Pinidutna. . .ti Kagay ni Elias”

2 Ar-ari 2; 5–6

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 2 Ar-ari 2:1–18. Insagana ni Elias ni Eliseo nga agbalin a baro a propeta (2:1–10). Naipan ni Elias iti langit.

Innala ni Eliseo ti kagay ni Elias ket nagbalin a propeta (2:11–15). Sinapsapul dagiti limapulo a lallaki ni Elias iti uneg ti tallo nga aldaw iti baet ti balakad ni Eliseo (2:16–18).

- b. 2 Ar-ari 5. Inagasan ni Eliseo ni Naaman iti kukutelna (5:1–14). Dinayaw ni Naaman ti Dios ken indiyaanna ni Eliseo iti gunggona, a di inawat ni Eliseo (5:15–19).
- c. 2 Ar-ari 6:18–18. Tinarabay ni Eliseo ti ari ti Israel iti maysa a gubat iti Siria (6:8–10). Binilin ti ari ti Siria dagiti lallaki a mangtiliw ken ni Eliseo, ken pinalawlawan ti buyot (dagiti soldado) ti ciudad ti Dotan (6:11–14). Saan a nagbuteng, nagkararag ni Eliseo ket impaltiing ti Apo ti maysa a bantay a napno kadagiti kabkabayo, ken lugluga nga apuy, kalpasanna kinabilna ti buyot ti Siria iti panagbulsek (6:15–18).
- Ania ti maisuro kadayo ti estoria ni Naaman maipapan iti panangsu-

rot iti balakad ti propeta—uray pay no ditayo kayat wenna maawattayo daytoy wenna no maipapan daytoy iti babassit ken simple a bambanag? Ania dagiti sumagmamano a babassit, simple a bambanag nga indawat nga aramidentayo ti propeta wenna dadduma pay a dadaulo ti Simbaan? Apay no maminsan narigat nga aramideng dagitoy? Kasano a mapadurastayo ti panagtallugodtayo a mangsuot kadagiti balakad dagiti dadaulotayo iti Simbaan?

- Ania ti kayat a sawen ni Eliseo idi ibagana iti tagabona, “Ad-adu dagiti adda kadayo ngem kadagiti adda kadakuada”? (2 Ar-ari 6:16). Kasano ti pannakakitayon a pudno pay laeng ti sao ni Eliseo iti agdama?

“Umay[kayo] iti Balay ni Jehova”

2 *Cronicas* 29–30; 32; 34

30

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. 2 *Cronicas* 29–30. Linuktan ni Ezekias, ti ari ti Juda, dagiti ruangan ti templo ket imbilinna kadagiti papadi ken Levitas a dalusan ken pasantuenda daytoy nga agpaay a pagdaydayawan (29:1–19). Idi mada-lusan ti templo, nagrukbab ken nagdaydayaw ni Ezekias ken dagiti taona iti Apo (29:20–36). Inawis ni Ezekias ti amin nga Israel nga umay iti templo iti Jerusalem (30:1–9). Sumagmamano ti nangkatawa iti dayta nga awis, ngem nagrukbab dagiti napudno ti Israel iti Apo iti Jerusalem (30:10–27).
- b. *Cronicas* 32:1–23. Rinaut ni Sennakerib, ti ari ti Asiria, ti Juda ket nagsaosao iti maibusor iti Apo (32:1–19). Nagkararag da Isaias ken Ezekias para iti tulong, ket maysa

nga anghel ti Apo ti nangdadael iti kaaduan iti buyot ti Asiria (32:20–23).

- c. 2 *Cronicas* 34. Kalpasan ti panagturay ti anak a lalaki ni Ezekias ken ti apokona iti kinadakes, nagbalin nga ari ti Juda ti apoko iti tumeng ni Ezekias a ni Josias. Dinadael ni Josias dagiti didiosen iti pagarian ket tinarimaanna ti templo (34:1–13). Nasarakan iti templo ti libro ti linteg ket naibasa ken ni Josias, nga agladingit idi maammuanna no kasano ti kabayag a nayaw-awan dagiti tao manipud iti linteg (34:14–21). Imbaga ni Hulda, ti mammadto a babai, maipapan iti umasideg a panagrigat ti Juda ngem impadtona a saan a masapul a saksi ni Josias daytoy (34:22–28). Nakitulag ni Josias ken dagiti taona nga agserbi iti Apo (34:29–33).

- Ania ti masursurotayo manipud ken ni Ezekias maipapan iti umno a pag-naigan ti panagtalek iti bukodtayo nga aramid ken panagtalek iti Apo? (Kitaen ti 2 Cronicas 32:7–8.)
- Bayat ti kaadda ni Josias ken dagiti taona iti templo, ania ti katulagan nga inaramidda? (Kitaen ti 2 Cronicas

34:31–33.) Kasano a makapagsagana-tayo a mangaramid kadagiti sagrado a katulagan iti templo? Apaman a maaramidtayo dagitoy a katulagan, apay a napateg nga agsublitayo iti templo a masansan no mabalin?

Mainayon a basaen: 2 Ar-ari 18–19; 22–23; Isaias 37:10–20, 33–38.

“Naragsak ti Tao a Makasarak iti Sirib”

Dagiti Proverbio ken Ecclesiastes

31

Adalen dagiti nasantuan a kasuratan a nailawlawag iti adalen ken kaaduan kadagiti libro ti Dagiti Proverbio ken Ecclesiastes agingga a kabaelanyo.

Dagiti proverbio ket gagangay nga ababa a pagsasao a mangted iti bala-kad maipapan iti panagbiag a sililinteg. Naisurat iti Daan a Tulag a ni Solomon “nangisao iti tallo ribu a proverbios” (1 Ar-ari 4:32). Nairaman ti sumagmamano kadagitoy a nainsiriban a pagsasao iti Libro ti Dagiti Proverbio. Nupay saan a propeta ni Solomon ken dagiti dadduma pay a nagsurat iti daytoy a libro, kaaduan nga insuratda ti pinaregta ti Apo. Naglaon pay ti libro ti Ecclesiastes kadagiti nainsiriban a pagsasao, ket sumagmamano a tattao ti namati a ni Solomon ti nagsurat iti daytoy.

- Yunay-unay dagiti libro ti Dagiti Proverbio ken Ecclesiastes ti kinapateg ti sirib. Ania dagiti paggidiatan ti panagbalin a mannakaammo ken panagbalin a nasirib? (Kitaen ti Dagiti Proverbio 1:7; 9:9–10; 2 Nephi 9:28–29.)
- Ania a balakad ti naited iti Dagiti Proverbio 3:5–7? Ania a padpadas ti nakaisuron kadakayo nga agtalek iti Apo?

- Apay a maseknan ti Apo kadagiti balikas nga isawsawangtayo? (Kitaen ti Dagiti Proverbio 16:27–28; 18:8; 25:18; Mateo 12:36–37.) Kasano a maparmektayo dagiti parikut iti panagulbod, pannakitsismis, ken panagsasao iti inuulbod maipapan iti dadduma?
- Isuro ti Dagiti Proverbio 13:10 ken 16:18 a ti kinatangsit mangiturong iti panagsisinnupanget ken pannakadadael. Kasano a maaramid ti kinatangsit daytoy? Kasano nga aringan ti kinatangsit dagiti kaamaantayo?
- Ibagi ti Dagiti Proverbio 22:6 nga “Iruammo ti ubing iti dalan a reb-bengna a papanan.” Ania ti nasken nga aramiden dagiti nagannak a mangsuot iti daytoy a balakad? (Kitaen ti DkK 68:25–28.) Kasano a masursuruan dagiti nagannak a nasamsamay dagiti tunggal ubbing kadagiti pagbatayan ti ebanghelio?
- Apay a napateg ti mangpatanor iti naragsak a kananakem ken nalaing a panagpakatawa? (Kitaen ti Dagiti Proverbio 15:13; 17:22.) Ania ti maaramidtayo tapno mayallukoy ti makaparegta a katawa iti kaamaantayo?

Job 1–2; 13; 19; 27:42

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Job 1–2. Napadasan ni Job dagiti nakaro a pannubok. Nagtalinaed a napudno iti Apo iti baet ti pannakapukaw dagiti sanikua, annak, ken salun-atna.
- b. Job 13:13–16; 19:23–27. Nasarakan ni Job ti pigsangiti panagtalekna iti Apo ken iti pammaneknekna maipapan iti Mangisalakana.
- c. Job 27:2–6. Nasarakan ni Job ti pigsangiti bukodna a kinalinteg ken integridad.
- d. Job 42:10–17. Kalpasan ti napudno a panagibitur ni Job kadagiti pannubokna, binendisionan ti Apo isuna.
 - Ania a kita ti lalaki ni Job? Ania dagiti pannubok a nagpasaran ni Job?
 - Kasano a nakatulong ti pammaneknek ni Job maipapan iti Mangisalakana tapno maibituranna dagiti pannubokna? (Kitaen ti Job

19:25–27.) Kasano a mangted iti pigsangiti kadayo ti pammaneknek maipapan iti Mangisalakana bayat dagiti rigat?

- Ti integridad ni Job ti maysa pay a paggapuan ti naespirituan a pigsangiti bayat dagiti rigatna (Job 27:2–6). Ania ti integridad? Kasano a nangpapisangiti ken ni Job ti bukod nga integridad kabayatan dagiti pannubokna? Kasano a makatulong kadayo ti bukod nga integridad kabayatan ti pannubok?
- Kalpasan ti panagibitur a sipupudno ni Job kadagiti pannubokna, kasano ti panagibendision ti Apo kenkuana? (Kitaen ti Job 42:10–15; Santiago 5:11.) Kasano a bendisionannatayo ti Apo bayat ti panagibitur tayo a sipupudno kadagiti pannubok? (Kitaen ti Job 23:10; 3 Nephi 15:9.)

Mainayon a basaen: Dadduma pay a kapitulo iti Job, Doktrina ken Katulagan 121:1–10.

Panangibinglay iti Ebanghelio iti Lubong**Jonas 1–4; Mikias 2; 4–7**

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Jonas 1–2. Inawagan ti Apo ni Jonas a mangikasaba iti panagbabawi kadagiti tao ti Nineve. Pinadas ni Jonas ti aglibas manipud iti Apo iti maysa a bapor, inalun-on ti maysa a dakkal nga ikan, nagkararag, ket naisalakana manipud iti tian ti ikan.
- b. Jonas 3–4. Impadto ni Jonas ti panakadadael ti Nineve ken nagunget

iti nagbabawi dagiti tao ti Nineve ken insalakana ti Apo ti ciudad. (Ilawlawag ti Patarus ni Joseph Smith ti Jonas 3:9–10 a nagbabawi dagiti tao, saan a ti Dios.) Insuro ti Apo ni Jonas a nasken nga ayatenna ti amin a tattao.

- c. Mikias 2:12–13; 4:1–7, 11–13; 5:2–4, 7–8; 6:6–8; 7:18–20. Impadto ni Mikias maipapan iti mision ti Israel kadagiti maudi nga aldaw.

- Apay a tinarigagayan ti Apo a mapan ni Jonas iti Nineve? (Kitaen ti Jonas 1:2). Apay a napan ketdi ni Jonas iti Tarsis? (Kitaen ti Jonas 1:3.) Ania dagiti sumagmamano a gapu no apay a pilientayo a saan a mangibinglay iti ebanghelio? Ania ti masursurotayo manipud iti estoria ni Jonas a makatulong kadatayo nga agbalin a naturtured iti panagtung-

pal iti Apo ken panangibinglay iti ebanghelio?

- Ania ti impadto ni Mikias maipapan iti templo iti ud-udina nga aldaw? (Kitaen ti Mikias 4: 1–2.)
- Kasano a makatulong kadatayo ti Mikias 6:6–8 no mariknatayo a narimbawantayo iti amin a manamnama kadatayo?

“Makiasawaakto Kenka iti Kinalinteg”

Oseas 1–3; 11; 13–14

34

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- Oseas 1–3. Iti panangaramat iti panangyarig ti napudno nga asawa a lalaki ken mannakikamalala nga asawa a babai, inladawan ni propeta Oseas ti pagnaigan ti Apo ken ti Israel. Kadagitoy a kapitulo, ibagian ni Oseas ti Apo a kas ti asawa a lalaki, ken ibagian ni Gomer iti Israel a kas asawa a babai.
- Oseas 11; 13–14. Gapu iti ayatna kadagiti taona, intultuloy ti Apo nga inawis ti Israel nga agbabawi ken agsubli kenkuana.
- Ania ti isuro ti pannakayasping iti Oseas 1–3 kadatayo maipapan iti

tukad ti panagkumit ken kinapasnek a namnamaen ti Apo manipud kadayo.

- Asino ken ania dagiti “kamalala” ti Israel—dagiti banag a makaigapu iti panangtallikud dagiti tao iti Apo? Ania dagiti banag a mangyadayo kadatayo iti kinapasnektayo iti panangsurot iti Mangisalakan?
- Ania ti inkari ti asawa a lalaki iti asawana no agsubli daytoy kenkuana? (Kitaen ti Oseas 2:19.) Ania ti ikari ti Apo kadagiti taona no agbabawi ken agsublida kenkuana? (Kitaen ti Oseas 2:20, 23.)

Mainayon a basaen: Ti nabati pay nga Oseas.

Ipalgak ti Dios dagiti Palimedna kadagiti Propetana

Amos 3; 7–9; Joel 2–3

35

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- Amos 3:6–7. Insuro ni Amos nga ipalgak ti Apo dagiti palimedna kadagiti propeta.
- Amos 7:10–17; 8:11–13; 9:8–15. Inawagan ti Dios ni Amos nga

agbalin a propeta (7:10–15). Impadtona maipapan ti pannakaa-dipen ken pannakawarawara ti Israel (7:16–17; 9:8–10). Impadtona nga addanto bisin iti idedengngeg iti balikas ti Apo (8:11–13). Impadtona a kadagiti maudi nga aldaw agbalinto ti Israel a kas nain-

daklan ken narang-ay a tattao (9:11–15).

- c. Joel 2; 3:16–17. Impadto ni Joel maipapan kadagiti gububat ken didigra kadagiti maudi nga aldaw (2:1–11). Inawaganna dagiti tao nga agbabawi (2:12–14; makita nga ilawlawag ti Patarus ni Joseph Smith ti bersikulo 13 ken 14 a dagiti tao, saan a ti Apo, ti nasken nga agbabawi).

Nagserbi ni Amos kadagiti tao iti pagarian ti Israel manipud iti agarup 800 agingga iti 750 S.C. Kaaduan kadagitoy a tattao ti kimmallilis iti kinapudno. Bayat ti panangsango ni Amos kadagiti tao iti basbasolda, impadtona dagiti nadadagsen pay a pannakadusa. Nupay kasta, inyunay-unayna nga aggar ti Dios a mangdalous iti asino man nga agbabawi. Impadto pay ni Amos maipapan kadagiti ud-udina nga aldaw.

Nagserbi ni Joel kadagiti tao ti pagarian ti Juda. Kaaduan kadagiti padto ni Joel ket maipanggep kadagiti ud-udina nga aldaw.

- Ania ti insuro ni propeta Amos maipapan iti kinapateg dagiti propeta? (Kitaen ti Amos 3:7.) Ania ti isuro ti Doktrina ken Katulagan 1:37–38 maipapan iti panagdayaw a nasken nga adda kadatayo para kadagiti mensahe dagiti propeta?
- Ania ti impadto ni Amos a pagbanaganna no di ipangag ti Israel ti bala-kad dagiti propeta? (Kitaen ti Amos 8:11–13.) Iti ania a wagwagas a maidasig iti panagbisin ti kaawan iti balikas ti Apo? Kasano a maidasig iti maysa a piesta ti kaadda dagiti bendision ti naisubli nga ebanghelio?
- Sublien nga adalen manen ti Joel 2:12–32 ken Joel 3:16–17 ket sapulen dagiti sungbat dagiti sumaganad a saludsod: Ania nga awis ti inted ti Apo kadagiti agbibig iti maudi nga aldaw? Ania dagiti bendision nga inkari ti Apo kadagiti sumurot kenkuana kadagiti maudi nga aldaw?

Mainayon a basaen: Joseph Smith—Pakasartaan 1:41; Doktrina ken Katulagan 1:14–28, 37–38.

Ti Gloria ti Dios Agbalinto a Salakan

Isaias 1–6

Adalen ti Isaias 1–6.

Impadto ni Isaias ti adu a banag maipapan iti naindagaan a mision ti Mangisalakan, maipapan iti pannakadadael a sumaruno iti kinadangkes ti Israel, ken maipapan iti mision ken pagtungpalan ti Israel iti ud-udina nga aldaw.

- Adu kadagiti ballaag ken padto ni Isaias ti mayaramat iti panawenna, a panawen ti nakaro a kinadakes,

ken iti panawentayo. Kasano ti panakailasin iti lubong ita kadagiti kasasaad a nailadawan iti Isaias 1–5?

- Ania dagiti tallo a sagrado a lugar a nadakamat iti Isaias 4:5–6 a mangidiaya iti talged manipud kadagiti kinadakes? Ania dagiti balikas a naaramat kadagitoy a binatang a mangiladawan no kasano a salaknibannatayo dagitoy nasantuan a lugar?

Mainayon a basaen: 2 Nephi 11.

“Nagaramidka kadagiti Nakaskasdaaw a Bambanag”

Isaias 22; 24–26; 28–30

37

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Isaias 22:22. Linuktan ti Mangisalakan ti ruangan nga agturong iti sidong ti Nailangitan nga Ama.
 - b. Isaias 24:21–22. Impakita ti Mangisalakan ti asina kadagiti adda iti pagbaludan dagiti espiritu.
 - c. Isaias 25:1–4; 32:1–2. Ti Mangisalakan ti pigsa ken sarikedked.
 - d. Isaias 25: 6–9. Isagananto ti Mangisalakan ti maysa a rambak ket dadaelenna ti “*kumot*.”
 - e. Isaias 25:8. Pinunasan ti Mangisalakan dagiti luluatayo.
 - f. Isaias 26:19. Isangbayto ti Mangisalakan ti Panagungar.
 - g. Isaias 28:16. Ti Mangisalakan ti natibker a pamuontayo.
 - h. Isaias 29:4; 9–14, 18, 24. Isublinto ti Mangisalakan ti ebanghelio iti daga.
 - i. Isaias 30:19–21. Ammo ti Mangisalakan dagiti pannuboktayo ket iturongna dagiti dalantayo.
- Kasano a “punasen ti Mangisalakan dagiti lulua[tayo]”? (Isaias 25:8).
 - Impadto ni Isaias nga intono umay ti Mesias, matay ket agungarto (Isaias 25:8). Asino pay dagiti agungarto? (Kitaen ti Isaias 26:19; 1 Taga-Corinto 15:20–22; Alma 11:43–44. Ania ti isingasing ti Isaias 26:19 maipapan no kasano ti riknatayo no agungartayo? (Kitaen met ti DkK 138:12–16, 50.)

Idilig dagiti sumaganad a bersikulo iti Isaias 29 kadagiti maitutop a binatang tapno makita no kasano a naipatungpalen ti sumagmamano a padto ni Isaias:

Isaias 29:4	Moroni 10:27
Isaias 29:9–10, 13	Joseph Smith— Pakasaritaan 1:18–19
Isaias 29:11–12	Joseph Smith— Pakasaritaan 1:63–65
Isaias 29:14	Doktrina ken Katulagan 4:1; 6:1

- Imbaga ni Isaias ti maipapan kadagiti tao nga umas-asideg iti Apo kadagiti bibigda idinto ta adayo dagiti puspu-soda kenkuana (Isaias 29:13). Kasano a mapennektayo nga asidegtayo iti Apo kadagiti panunot ken aramidta-yo kasta met kadagiti balikastayo?

“No Saan a Siak Awan ti Mangisalakan”

Isaias 40–49

38

Adalen ti Isaias 40–49.

- Sublien nga adalen ti Isaias 40:28–31; 42:16; 43:1–4; 44:21–23; ken 49:14–16. Bayat panangbasayo iti tunggal binatang, sapulen dagiti sungbat kadagiti sumaganad a saludsod:
- Ania a saguday ti Mangisalakan ti nadakamat iti daytoy a binatang? Kasano a makatulung a mangpapigsa iti pammatitayo iti Mangisalakan ti panangamotayo maipapan iti daytoy a saguday?

- Masansan a maaramat kadagiti nasantuan a kasuratan ti Babilonia a kas maysa a simbolo ti kinadakes ti lubong. Ania dagiti bunga ti panagkalikagum kadagiti nadangkes a wagas ti lubong? (Kitaen ti Isaias 47:1, 5, 7–11.) Ania ti inkari ti Apo kadagiti agsapsapul kenkuana imbes nga iti lubong? (Kitaen ti Isaias 48:17–18.)
- Adu kadagiti padto iti Isaias 49 ti mayaramat iti agpada nga aramid ti Mangisalakan ken ti aramid dagiti katulonganna. Ania ti isuro ti Isaias 49:1–6 maipapan kadagiti pagreb-bengantayo kadagitoy ud-udina nga aldaw?

“Naglibnosen kadagidiay Babantay”

Isaias 50–53

39

Adalen ti Isaias 50–53.

- Ania ti ibaga ti Isaias 53:2–5 kadatayo maipapan iti biag ti Mangisalakan? Apay a maawatanna dagiti leddaang ken ladingittayo? (Kitaen ti Alma 7:11–13; Hebreo 2:16–18; 4:15.) Kasano ti pannakawaty a maawatanna dagiti leddaang ken ladingityo? Apay a natallugod ti Mangisalakan nga agsagaba iti saem ti pannakasugat, pannakalitem, ken pannakasaplit? (Kitaen ti 1 Nephi 19:9.)
- Impadto ni Isaias maipanggep dagiti pasamak a mainaig iti Pannubbot ti

Mangisalakan. Ania ti isuro dagiti sumaganad a binatog maipapan iti ayat ti Mangisalakan ken ti pangsubbot a sakripisiona?

Isaias 50:5–7 (kitaen pay ti Mateo 26:39; Taga-Filipos 2:8)

Isaias 51:6 (kitaen pay ti Mosiah 16:9; Alma 34:10)

Isaias 53:2–4 (kitaen pay ti Alma 7:11–13; Hebreo 2:16–18)

Isaias 53:8–11 (kitaen pay ti Mosiah 15:10–13)

Mainayon a basaen: Mosiah 14–15.

“Padakkelen ti Dios ti Toldam”

Isaias 54–56; 63–65

40

Adalen ti Isaias 54–56; 63–65.

- Inyasping ni Isaias ti Simbaan iti maysa a tolda ken dagiti istaka ti Simbaan a kas iti pasok ti tolda (Isaias 54:2) Ania a balakad ti intedna maipanggep iti Simbaan ken dagiti istaka? (Kitaen ti Isaias 54:2–3.) Ania ti maaramidatayo tapno mapapigsatayo ti istaka a pagnanaedantayo?
- Insurat ni Isaias a mataraonan ti balikas ti Dios dagiti kararuatayo iti nawadwad a kas iti panangtaraon ti tudo ken niebe kadagiti bukukel (Isaias 55:10–13). Kasano a taraonan ti balikas ti Dios dagiti kararuatayo? (Kitaen ti Alma 32:28.)
- Kas naisurat iti Isaias 65:17–25, ania dagiti kasasaad nga agraira iti panawen ti Milenio?

“Ipasdekka iti Daytoy nga Aldaw. . . a Kasla Adigi a Landok”

41

Jeremias 1–2; 15; 20; 36–38

Adalen ti Jeremias 1–2; 15; 20; 26; 36–38

Nagserberi ni Jeremias manipud iti 626 agingga iti 586 S.C.iti panawen dagiti panagturay ti lima nga ari (manipud ken ni Josias agingga ken ni Sedekias). Iti panagturay ni Josias, pinadasna a pagbalaliwen dagiti tao manipud iti panagrukabada iti didiosen ken kinarugit ti dayaw (imoralidad). Napno iti ladingit ti biag ni Jeremias, ngem ti isasangona iti pannubok ti nakaisuro ken nakaparegta kadatayo. Nakabkabil ken naibalud gapu iti panangipadtona ti maibusor iti pagarian ti Juda. Kanayon a nagpeggad ti biagna. Nupay kasta, babaen ti amin a rigat ken suppiat, nayarig isuna iti maysa nga “adigi a landok” (Jeremias 1:18). Mangted ti libro ni Jeremias iti personal, makaitandudo iti pammati a kasuratan maipapan iti panangsango ti propeta iti ladingit ken pannakapaay ti biagna.

- Ania ti isuro kadatayo ti akem ni Jeremias maipapan iti doktrina ti panangorden idin sakbay ti itatao? (Kitaen ti Jeremias 1:5.)
- Ania dagiti suppiat a sinango ni Jeremias bayat ti panangipatungpalna iti misionna nga inted kenkuana ti Apo? (Kitaen ti Jeremias 20:1–6; 26:7–15; 36:1–6, 20–24, 27–32; 37:12–16; 38:4–13.)
- Ania ti masursurotayo manipud ken ni Jeremias a makatulong kadatayo no mapasarantayo ti rigat?
- Iti Jeremias 20:9, kasano nga inlaldawan ni Jeremias ti balikas ti Apo iti unegna? Ania iti panagkunayo ti kayat a sawen ti maaddaan iti balikas ti Apo a sumsumged nga apuy a narikpan kadagiti tultulangyo?

“Isuratkonto iti Pusoda”

42

Jeremias 16; 23; 29; 31

Adalen ti Jeremias 16; 23; 29; 31.

- Kas naisurat iti Jeremias 31:31–34, ania ti inkari ti Apo nga aramidenna kadagiti ud-udina nga aldaw? (Kitaen met ti Ezekiel 11:17–20; 36:24–28; 2 Tago-Corinto 3:2–3.) Ania ti kayat a sawen ti maaddaan iti linteg ti Dios a naisurat iti puspusotayo? Kasano a maaringan ti ugali-

tayo no adda a naisurat ti linteg ti Dios iti puspusotayo?

- Segun iti Jeremias 29:12–14, ania ti maaramiditayo tapno umasideg iti Dios?

Mainayon a basaen: Jeremias 3–9; 13; 30; 32:37–42; 33; 35.

Dagiti Pastor ti Israel

Ezekiel 18; 34; 37

43

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Ezekiel 34. Tinubngar ti Apo dagiti pastor a saan a mangpakan kadagiti karnero. Birokennanto amin a napukaw a karnero ket agbalin nga Agpaspastorda.
- b. Ezekiel 18:21–32. Insuro ni Ezekiel a maisalakanto dagiti nadangkes ket mapapanawto dagiti nalinteg nga agbalinto a nadangkes.
- c. Ezekiel 37:1–14. Nakita ni Ezekiel ti maysa a parmata a nakaitedan dagiti namaga a tultulang iti biag.
- d. Ezekiel 37:15–28. Impadto ni Ezekiel nga agbalinto a maymaysa iti ima ti Apo ti sarukod ni Juda ken ti sarukod ni Jose.

Iti 597 S.C. impanaw nga imbalud ni Ari Nabocodonosor ti Babilonia dagiti adu a tao manipud iti pagarian a Juda. Maibilang kadagitoy a naibalud ni Ezekiel, nga inawagan ti Apo kas propeta kalpasan ti lima a tawen. Nagserbi ni Ezekiel kadagiti napaibelleng a taona agingga iti 570 S.K.

Maibilang kadagiti sinurat ni Ezekiel dagiti panagtubngar ken kari a saan laeng a maipakat iti nagkauna a paga-

rian ti Juda no di pay iti intero nga Israel, a pakaibilangan dagiti kameng ti Simbaan ita nga aldaw. Nupay nada-daen ti Jerusalem, nasirmata ni Ezekiel ti maysa nga aldaw a maum-mong ken maisublinto ti Israel.

- Asino dagiti “pastor ti Israel” a nadakamat iti Ezekiel 34? Iti ania a wagwagas a maibilang ti tunggal maysa kadayo a pastor ti Israel?
- Kasano a maipada ti Mangisalahan a kas maysa a pastor kadayo? (Kitaen ti Ezekiel 34:11–16; Dagiti Salmo 23.)
- Ania ti kaipapanan ti “mangaramid-kayo iti maysa a puso a baro ken maysa nga espiritu a baro”? (Ezekiel 18:31). Kasano ti pannakapadastayo iti daytoy a panagbalaliw ti puso? (Kitaen ti Alma 5:7–14.)
- Iti padto a naisurat iti Ezekiel 37:15–28, maysa kadagiti banag nga ibagian ti sarukod ni Juda ket ti Biblia. Maysa kadagiti banag nga ibagian ti sarukod ni Joseph ket ti Libro ni Mormon. Ania dagiti bendision a simmangbay iti kaadda ti Libro ni Mormon kas nayon ti Biblia?

Mainayon a basaen: Ezekiel 2.

“Amin a Banag Agbiagto Sadino man a Danonan ti Karayan”

Ezekiel 43–44; 47

44

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Ezekiel 43:1–12; 44:6–9, 23. Naipakita ken Ezekiel ti maysa a parmata maipapan iti templo iti Jerusalem.

- b. Ezekiel 47:1, 6–12. Nakita ni Ezekiel ti maysa a karayan nga agay-ayus manipud iti templo a mangted biag iti disierto ken paimbagenna ti Natay a Baybay.

c. Ezekiel 47:2–5. Rinukod ni Ezekiel ti kauneg ti karayan ket natakuatanna nga umadalem ti danum iti tunggal lumasat iti daytoy.

• Ania ti masursuroyo maipapan iti templo manipud iti Ezekiel 43:1–12 ken 44:6–9, 23?

• Segun iti parmata ni Ezekiel, ania dagiti panagbalbaliw a maaramidto iti let-ang ti Judea ken iti Natay a Baybay nga adda iti dayaen ti Jerusalem gapu iti karayan nga agay-

ayus nga aggapu iti templo? (Kitaen ti Ezekiel 47:6–12.) Kasano a makapa-imbag ken makaited biag ti danum ti biag a nakasagana a magun-od iti templo kadagiti kallaysa? kaamaan? kapuonantayo? ti Simbaan?

Bayat ti panangadalyo ti pakasaritaan iti Ezekiel 47:1, 6–12, mabalín a kayatyo pay nga adalen ti Apocalipsis 22:1–3 ken 1 Nephi 8:10–11; 11:25. Kitaen ti agpada a langa kadagitoy a binatog.

“No Mapukawak, Mapukawak”

Daniel 1; 3; 6; Ester 3–5; 7–8

45

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

a. Daniel 1. Nagkedked ni Daniel ken dagiti gagayemna a kanen ti taraon ni Ari Nabocodonosor (1:1–16). Binendisionan ti Apo ni Daniel ken dagiti gagayemna iti nasayaat a salun-at ken sirib (1:17–21).

b. Daniel 3. Nagkedked da Sidrac, Misac, ken Abdenago nga agdaydayaw iti didiosen ni Ari Nabocodonosor (3:1–12). Intappuak ida ni Ari Nabocodonosor iti umapapuy a horno, ket insalakan ida ti Apo manipud iti ipapatay (3:13–20).

c. Daniel 6. Ginuyugoy dagiti lallaki ni Ari Dario ti ari a mangpirma iti maysa a bilin nga iti uneg ti 30 nga aldaw nasken a maiturong ti amin a dawat kenkuana imbes nga iti asino man a lalaki wenno iti Dios (6:1–9). Iti baet ti bilin ti ari, nagkararag ni Daniel iti Dios (6:10–13). Kas panusa iti panagsukirna iti bilin, nainpuruak ni Daniel iti rukib dagiti leon (6:14–17). Imbaon ti Apo ti maysa nga anghel a mangsalaknib ken ni Daniel (6:18–23).

d. Ester 3–5; 7–8. Nagkedked ni Mardoqueo, kasinsin ni Ester, nga agruem ken ni Aman (3:1–4). Ginuyugoy ni Aman ni Ari Asuero a mangisagana iti bilin a mangawag iti ipapatay ti amin a Judio iti pagarian (3:5–14). Naamuan ni Ester ti plano ni Aman a mangpatay kadagiti taona ket inggasanggasatna ti biagna babaen ti ipapanna ken ni Ari Asuero tapno agpatulong (4:1–17). Pinatgan ti ari ti kiddaw ni Ester nga umay a kaduana ni Aman iti padaya (5:1–8). Iti padaya imbutaktak ni Ester ti gandat ni Aman a mangpapatay kadagiti Judio (7:1–6). Pinabitay ti ari ni Aman (7:7–10). Pinadayawan ti ari ni Mardoqueo ket pinatganna ti kiddaw ni Ester a mangbalbaliw iti bilin ni Aman (8:1–17).

Idi ubing pay, naipanaw a balud ni Daniel manipud iti Jerusalem a naipan iti Babilonia. Isu ken dagiti dadduma a masisirib ken nalalaing nga agtutubo a Hebreo—a pakaibilangan dagiti gagayemna a da Sidrac, Misac, ken Abdenago—ket nasursuruanda iti palasio ni Ari Nabocodonosor.

Maysa a babai a Judio ni Ester a nagbiag kalpasan laeng ti panawen ni Daniel. Kalpasan ti ipapatay dagiti nagannak kenkuana, pinadakkal isuna ti kasinsinna a ni Mardoqueo. Nakapimpintas ni Ester ta naay-ayo unay iti kinalibnosna ni Asuero, ti ari ti Persia ken Media, ta pinagbalinna daytoy a reynana.

- Ania ti inwayat ni Daniel ken dagiti gagayyemna idi maikkanda iti karne ken arak ti ari? (Kitaen ti Daniel 1:8–14.) Kasano a maipada dagiti bendision nga inawatda kadagiti kari ti Apo kadatayo no tungpalentayo ti Nainsiriban a Balikas? (Kitaen ti Daniel 1:15, 17, 20; DkK 89:18–20.)

- Ania ti napasamak idi naipuruak da Sidrac, Misac, ken Abdenago iti horno? (Kitaen ti Daniel 3:21–27.) Asino ti adda iti horno a kaduada? (Kitaen ti Daniel 3:25.) Kasano a tulongannatayo ti Mangisalikan no umasidegtayo kenkuana iti panawen dagiti pannuboktayo?
- Ania dagiti pannubok a sangsanguentayo ita nga agdama nga agkasapulan iti tured a kas ken ni Ester? Ania dagiti bendision a maawattayo bayat ti panagkagumaantayo nga agaramid no ania ti rumbeng uray no maipasangotayo kadagiti narikut a pagbanagan?

Mainayon a basaen: Ester 1–2; 6; 9–10.

“Maysa a Pagarian a Kaano man Dinto Madadael”

46

Daniel 2

Adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- Daniel 2:1–23. Nagtagtagainep ni Ari Nabocodonosor ket binilinna dagiti mamalbalakadna a mangiladawan ken mangipatarus iti daytoy (2:1–13). Nakipagkararag ni Daniel kadagiti gagayyemna, ket impakammo ti Dios kenkuana ti tagtagainep ken ti pakaitarusan daytoy (2:14–23).
- Daniel 2:24–49. Imbutaktak ni Daniel nga isirmata ti tagtagainep ni Ari Nabocodonosor ti panagduras ken pannakarebba dagiti dadakkel a pagarian ti daga ken ti panagballigi ti pagarian ti Dios iti amin a dadduma pay a pagarian iti ud-udina nga aldaw.

- Kasano nga inladawan ni Daniel ti dakkal a ladawan a nakita ti ari iti tagtagainepna? (Kitaen ti Daniel 2:31–33.) Ania ti ibagian ti nadumaduma a paset ti ladawan? (Kitaen ti Daniel 2:36–43.)
- Ania ti ibagian ti “bato. . . a nata, gaan a saan a gapuanan ti ima? (Kitaen ti Daniel 2:44–45; DkK 65:2.) Ania ti impacto ni Daniel maipanggep iti Simbaan iti ududina nga aldaw? (Kitaen ti Daniel 2:34–35, 44.) Kasano a maipatpatungpalen ti padto ni Daniel a ti Simbaan “punnuenna ti sangabukel a daga” ket “kaano man dinto madadael”?

Mainayon a basaen: Doktrina ken Katulagan 65.

Sikakararang nga adalen dagiti sumaganad a nasantuan a kasuratan:

- a. Esdras 1–6. Winayawayaan ni Ari Ciro dagiti Judio a nagbalin a balud iti Babilonia ket inawisna ida nga agsubli iti Jerusalem ket bangonenna manen ti templo (Esdras 1). Indauluan da Zorobabel ken Jesua ti mapattapatta a 50,000 a tattao nga agturong nga agsubli iti Jerusalem, ket rinugianda a binangon manen ti templo (Esdras 2–3). Saan a naawat ti indiaya a tulong dagiti taga Samaria iti aramid iti templo, ket naggandatda a pasardegen ti aramid; nagsardeng ti panagbangon (Esdras 4). Kalpasan ti sumagmamano a tawen, ginutugot da propeta Haggeo ken Zacarias dagiti Judio a mangileppas iti templo; nagtultuloy a sinuppiat dagiti taga-Samaria daytoy (Esdras 5; kitaen met ti Haggeo 1). Pinabaro ni Ari Dario ti bilin ni Ciro a mangbangon manen iti templo, ket nalpas ket naidaton daytoy idi agarup a 515 S.C. (Esdras 6).
- b. Esdras 7–8. Immawat ni Esdras iti pammalubos manipud ken ni Ari Artaxerxes ti Persia tapno mangidaulo iti sabali pay a grupo dagiti Judio nga agsubli iti Jerusalem. Nagayuno ken nagkararang ni Esdras ken dagiti taona, ket sinaluadan ida ti Apo.
- c. Nehemias 1–2; 4; 6. Iti pannakaammona a dagiti Judio a nagsubli iti Jerusalem ket “addada iti dakkel a pannakaparigat ken pannakaumsi,” immawat ni Nehemias iti pammalubos manipud ken ni Ari Artaxerxes a mapan iti Jerusalem tapno bangonen manen dagiti pader ti ciudad (Nehemias 1–2). Ginandat dagiti kabusor dagiti Judio a manglapped kadakuada a mangbangon manen

kadagiti pader. Pinagtultuloy ni Nehemias a dumur-as ti aramid agingga a naileppas dagiti pader (Nehemias 4; 6).

- d. Nehemias 8. Kalpasan a nabangon manen dagiti pader iti aglawlaw ti Jerusalem, imbasa ni Esdras dagiti nasantuan a kasuratan kadagiti tao. Nagsangit dagiti tao ket nagtarigagayda nga agtungpal kadagiti balikas ti linteg.

Kalpasan ti ipapatay ni Nabocodonosor idi 562 B.C., napardas ti panagkapsut iti bileg ti Babilonia. Idi 539 S.K., natnag ti Babilonia iti Medo ken Persia, a nagkaykaysa babaen ti panangidaulo ni Ciro (kitaen ti Daniel 5). Saan a kas ken ni Nabocodonosor, maysa a nasa-yaat nga agturay ni Ciro a naasi a nangtrato kadagiti nabalud a tattao ken nangdayaw kadagiti relihionda.

Iti nabiiit kalpasan ti pannakaparmek ti Babilonia, inawis ni Ciro dagiti Judio (Israelitas) iti imperiona tapno agsublida iti Jerusalem ket bangonenda manen ti templo.

Idi 458 S.C. nangitugot ni Esdras, a saserdote ken escriba a Judio, ti sabali pay a grupo dagiti Judio nga agsubli iti Jerusalem manipud iti Babilonia. Ni Nehemia, maysa a Judio nga addaan napateg a saad a kas agig-iggem iti kopa (mayordomo) iti pagarian ti ari ti Babilonia, nakagun-od iti naarian a turay a mangpalugod kenkuana a mangbangon manen kadagiti pader ti Jerusalem. Nagtrabaho a sangkamaysa da Nehemia ken Esdras tapno tulongan dagiti Judio a mangipatungpal iti aramid.

- Ania ti inaramid ni Nehemias idi kiniddaw ni Sanballat kenkuana nga

isardengna ti agrabaho ket maki-pagkita kenkuana? (Kitaen ti Nehemias 6:1–4.) Kasano a padasen ti sumagmamano a tao a mangsinga kadagiti kameng ti Simbaan iti aramid ti Apo iti agdama? Kasano ti nasken nga isusungbattayo kadagiti kasta a pannakasinga?

- Kasano ti kabayag a nagbasa kadagiti nasantuan a kasuratan ni Esdras kadagiti tao? (Kitaen ti Nehemias 8:3, 17–18.) Kasano ti isusungbat

dagiti tao? (Kitaen ti Nehemias 8:3, 6, 9, 12.) Kasano a makapagbalintayo a napaspaneke bayat ti panangbasatayo kadagiti nasantuan a kasuratan? Kasano ti panangpadurastayo iti kita ti ragsak para kadagiti nasantuan a kasuratan nga adda kadagitiyo a tattao?

Mainayon a basaen: Haggeo 1, “Esdras,” Pangiwawan iti Nasantuan a Kasuratan; “Nehemias,” Pangiwawan iti Nasantuan a Kasuratan.’

“Dakel ken Nakakikigtot nga Aldaw ni Jehova”

Zacarias 10–14; Malakias

48

Adalen ti Zacarias 10–14 ken Malakias.

- Impadto da Zacarias ken Malakias maipapan iti adu a pasamak iti ududina nga aldaw. Ania dagiti pasamak a nailadawan kadagiti sumaganad a binatang?

Zacarias 12:2–3, 8–9

Zacarias 14:3–4 (kitaen pay ti DkK 45:48)

Zacarias 12:10; 13:6 (kitaen pay ti DkK 45:51–53)

Zacarias 14:5 (kitaen pay ti DkK 88:96–98)

Zacarias 14:9

Zacarias 14:12–13; Malakias 4:1–3 (kitaen pay ti1 Nephi 22:15–17,19)

Malakias 3:1

Malakias 4:5–6 (kitaen pay ti DkK 2; 110:13–16)

- Kinuna ni Malakias a dagiti tao “takawanda ti Dios” no saanda nga agbayad

iti apagkapullo ken datonda (Malakias 3:8–9). Kasano a pudno daytoy?

- Ania ti kayat a sawen ti “mangisubli iti puso dagiti amma kadagiti annak, ken ti puso dagiti annak kadagiti ammada”? (Kaipapananna ti mailantip kadagiti amin a kapuonantayo—dagiti “ammatayo”—ken iti amin nga an-annobotayo—dagiti “annak-tayo”—iti agnanayon—babaen ti bileg a mangilantip ti kinasaserdote ken dagiti ordinaransa iti templo para kadagiti natay ken sibibiag.)
- Ania ti nariknayan a naisubli ti pusoyo kadagiti kapuonanyo bayat ti panangaramidyo iti pakasaritaan ti kaamaan ken aramid iti templo para kadakuada? Kasano ti panangisubli iti pusoyo dagiti kari dagiti katulagan iti templo kadagiti naganak, asawa, ken annakyo?

Mainayon a basaen: Doktrina ken Katulagan 45.

TI SIMBAAN NI
JESUCRISTO
DAGITI SANTO
ITI UD-UDINA NGA ALDAW

Akinsango nga akkub: *Ni Ana a Mangyaw-awat iti Anakna a ni Samuel ken ni Eli*,
Robert T. Barrett

© 2001 ti Intellectual Reserve, Inc.
Nailatang amin a karbengan. Naimaldit iti Estados Unidos ti America
Pannakaanamongna iti Ingles: 1/01
Pannakaanamongna a maipatarus: 1/01
Impablaak ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw
Siudad ti Salt Lake, Utah

ILOKANO

